

SLOVENSKI

vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 36-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov Klagenturt 2, Postfach 124

Letnik XI.

Celovec, petek, 9. marec 1956

Štev. 10 (724)

Tudi deželni zbor sklenil nove volitve

Cim je po brezuspešnih razgovorih med obema koalicijskima strankama o možnosti sporazumne rešitve nekaterih pomembnejših gospodarsko-političnih vprašanj padla odločitev, da bodo 13. maja nove parlamentarne volitve, je na Koroškem dozorelo tudi vprašanje novih volitev v deželni zbor.

Na zasedanju koroškega deželnega zbora minuli ponedeljek so vsi poslanci soglašali z mnenjem pravnega in ustavnega odbora, da bi povzročilo samo nepotrebne izdatke, če bi volitve v deželni zbor izvedli šele prihodnje leto po poteku zakonito predvidene delovne dobe in da bi bilo vsako plodno sodelovanje v deželnem zboru in v deželni vladi itak ogroženo ali celo sploh nemogoče vsaj v času volilne borbe za parlamentarne volitve pa vse dotlej, dokler ne bi bila sestavljena nova zvezna vlada. Zato so sklenili predčasno razpustitev deželnega zbora in izvedbo novih deželnozborskih volitev hkrati z volitvami v parlament.

Pred tem je deželni zbor pohitel, da je spravi pod streho še tri zakone, med temi tudi soglasni sklep, da bodo dobivali deželnozborski poslanci v bodoče nad 3000 šilingov odškodnine mesečno namesto dosedanjih „pičlih“ 2000.

V razpravi o novih deželnozborskih volitvah — pravzaprav je bila čisto odveč, saj so se itak vsi že vnaprej strinjali, da jih je treba izvesti hkrati s parlamentarnimi — je prišlo do hrupnih medklincev in ostrih protestov, ko sta najprej dr. Alberti za VdU nato pa še prezident kmetijske zbornice Gruber za OeVP uporabila priložnost za nestvarno strankarsko propagando. VdU-jevec ni delal reklame za svojo stranko, marveč za neko novo tvorbo, ki je še komaj v povoju in ki nosi sicer lepo ime „stranka svobode“, a se ji že v tem stadiju poznajo grde nacionalistične poteze dosedanjega VdU-ja, ki se je izkazal za nesposobnega za življenje in je zaradi notranjih krčev razpadel ne da bi bil kdo potočil solzo žalosti nad njegovo zasluženo smrtjo. Prezident Gruber pa je enostavno zavrtel ploščo, ki jo bo OeVP v prihodnjih tednih še in še uporabljala, ko bo skušala natvesti volivcem, da bodo zgubili svojo osebno svobodo, če bodo glasovali za socialiste in da bodo slabše živeli, če s petrolejskimi vrelci in bivšo nemško imovino ne bodo mogli razpolagati domači in tuji kapitalisti.

Socialistična internacionala odklanja pobudo iz Moskve

Na večdnevem zasedanju generalnega sveta socialistične internacionala, ki je bilo v Zürichu, so se delegati socialističnih strank posvetovali o mednarodnem položaju, o vprašanju razorožitve, o političnem razvoju na Bližnjem vzhodu, obravnavali pa so tudi pobudo, ki jo je dal moskovski kongres za tesnejše sodelovanje med KP Sovjetske zveze in socialističnimi strankami zahodnih držav.

Tozadevno so zbrani delegati socialistične internacionala sicer zavrnili sleherno možnost usvarjanja enotnih front in političnega sodelovanja s komunističnimi strankami, vendar je bila razprava v zvezi s pobudo moskovskega kongresa precej živahna. Britanska delegatka je zastopala stališče, da bi morali biti odziv zahodnih socialističnih strank na sleherni stvarni predlog iz Sovjetske zveze pozitiven spričo dejstva, da je prišla na moskovskem kongresu do izraza očitna sprememba sovjetske politike. Švicarski delegat se je zavzel za razširitev kulturnih, športnih in gospodarskih stikov z vzhodnoevropskimi deželami in Sovjetsko zvezo. Vsi udeleženci na zasedanju so se strinjali v mnenju, da se socialisti lahko udeležujejo obiskov parlamentarnih in drugih v Sovjetsko zvezo povabljenih delegacij.

Delega SPOe Probst je na zasedanju poročal o obisku avstrijske parlamentarne delegacije v Sovjetski zvezi, glavni urednik centralnega glasila avstrijskih socialistov Pollak pa je imel na zasedanju poročilo o mednarodnem položaju.

Namestnik deželnega glavarja Krassnig je zavrnil nestvarna izvajanja OeVP-jevskega govornika in ga opozoril na njegovo preteklost rekoč: „Gospod prezident, Vi ste v letih 1934 do 1938 kot funkcionar Vaterländische Front pomagali teptati človeško dostojanstvo in osebno svobodo in Vam ne pristaja, da govorite o teh za nas socialiste vzvišenih pojmi.“

Bolj mimogrede a vendar dovolj očitno sta propagandista OeVP in VdU pred deželnim zborom razkrila tudi tiste svoje karte, s katerimi bo koroška reakcija tudi pri teh volitvah skušala izigravati in izpodnašati napredne in demokratične pozicije v naši deželi. Oba predstavnika teh krogov sta se namreč zalela v sedanjo ureditev dvojezičnega šolstva in s tem pokazala, da se reakcionarji črnega in rjavega porekla na Koroškem ne zanašajo preveč na privlačnost svojih kapitalističnih

gospodarskih konceptov, marveč da bodo skušali svojo volilno demagogijo in slepomljenje z osebno svobodo okrepiti še z nacionalistično gonjo proti enakopravnemu življenju obeh narodov na Koroškem.

Demokratično in napredno orientirane množice volivcev obeh jezikov so v zadnjih letih vedno bolj vidno odklanjale vnašanje nacionalističnega hujskanja in narodnostne nestrpnosti v volilno borbo in sploh v politično življenje dežele ter so s svojim zadržanjem odobraval in potrjeval prizadevanja in potrebo po mirnem sožitju. Prepričani smo, da se tudi tokrat ne bodo pustile zavajati na škodljive šovinistične pozicije, zavedajoč se, da bo treba usmeriti vse sile v to, da bodo z volitvami v državni in deželni zbor ponovno okrepljena izhodišča za udržitelj in nadaljnji razvoj demokracije in socialističnih postojank v deželi in državi.

Jugoslovansko-nemška vprašanja rešena?

Prejšnji teden je prišlo pri razgovorih med jugoslovansko in zapadnonemško delegacijo, ki sta se trudili za ureditev teritev Jugoslavije do Nemčije, do resnejših težav in je izgledalo, da bodo pogajanja ponovno prekinjena. Medtem pa je uspelo vodjem obeh delegacij, da sta na torkovi seji odstranila vse težave, ki so še zapirale pot do medsebojnega sporazuma.

V dobro poučenih krogih zdaj namreč zatrjujejo, da je bil dosežen sporazum v

vseh najvažnejših vprašanjih in da je zdaj le še nloga strokovnjakov, da izdelajo končno formulacijo sporazuma. Isti krogi celo poudarjajo, da bodo sporazum po vsej verjetnosti podpisali že jutri predpoldne.

Čeprav podrobnosti tega sporazuma niso znane, pravijo, da bo Nemčija plačala Jugoslaviji 300 milijonov mark, kar je vsekakor uspeh za Jugoslavijo, saj so nemški zastopniki prvotno vztrajali le na polovični vsoti.

Neenotna politika na Zapadu

Da si tri zapadne velesile — Amerika, Anglija in Francija — že dalj časa niso povsem eno ne v pogledih na zunanje-politične probleme, ni nič novega. Toda to neenotnost so vedno skušali prikriti s puhlimi frazami o „popolnem“ soglašanju, dokler ni francoski zunanji minister Pineau pred dnevi javno podvomil v pravilnost zapadne politike in se pri tem znebil različnih izjav posebej na račun ameriške politike, ki jo vodi zunanji minister Dulles. Kot strela z jasnega so vplivale njegove besede, ki je zagovarjal možnost in potrebo po zblizanju z Vzhodom vsaj na gospodarskem in kulturnem področju, posebno še, ko je te svoje misli izrazil kratko pred obiskom francoskih državnikov v Moskvi.

Medtem ko so v francoskih vladnih krogih skušali usvariti mnenje, da Francija slej ko prej ostane zvesta obveznostim, ki jih ima kot članica Atlantskega pakta, pa so v francoski javnosti in tisku vzbudile Pineau-jeve izjave nenavadno

ugoden odmev in pozdravljajo novo smer kot »najboljše sredsvo, da si Francija spet pridobi ugled v mednarodni politiki«. V tej smeri gre tudi izjava ministrskega predsednika Molleta, češ, da »ostane Francija zvesta vsem svojim zavetnikom, da pa tudi ne zamudi nobene priložnosti, da bi razširila krog svojih prijateljev, predvsem z naporom, da bi izboljšali odnose med Vzhodom in Zahodom«.

Nova smer v francoski zunanji politiki je razumljivo vzbudila veliko zaskrbljenost pri ostalih dveh iz »Velike trojice« in je takojšnjim obiskom ameriškega in angleškega veleposlanika pri Molletu sledilo povabilo angleškega ministrskega predsednika Edena, naj Mollet čim prej pride na obisk v London. Poudarjajo, da bo Eden ob tej priložnosti skušal doseči skupno poročilo, v katerem bi z Molletom potrdila »francosko solidarnost do atlantske zveze in zves obo do dosedanjih političnih smeri«.

Veliki udarci za Anglijo na Srednjem vzhodu

Pred nedavnim je jordanski kralj Hussein, ki je veljal za najzanesljivejšega prijatelja Velike Britanije, kar čez noč zadal britanski politiki na Srednjem vzhodu hud udarec in jo globoko razžlil s tem, da je odstavil angleškega oficirja Glubb pašo s položaja poveljnika arabske legije v Jordaniji ter ga izgnal iz dežele. Skupaj z njim so morali oditi iz dežele še nekateri višji angleški in arabski oficirji. Generalni poročnik I. B. Glubb je živel v Jordaniji celih 26 let. Od leta 1939 je poveljeval arabski legiji, ki šteje zdaj 20.000 z angleškim orožjem oboroženih vojakov. Glubb paša je veljal tudi za simbol angleškega vpliva v Jordaniji in v vsem arabskem svetu.

Izgon Glubb paše, ki so ga v Angliji označili za nasilje, nevaležnost, ponižanje itd., so sprejeli v Londonu kot enega najhujših udarcev, ki ga je doživel angleški ugled na Srednjem vzhodu. Hkrati je

v zvezi s tem slišati in vseh straneh zaprejena vprašanja, kdo je pravzaprav kriv tega poraza Anglije. Iskanje krivcev so začeli na dveh krajih, v Jordaniji in v Londonu, to je v centru, od koder vodi po angleške imperialistične politike. Kar se tiče Srednjega vzhoda, prevladuje mnenje, da je Glubb paša strmoglavil kralj Hussein, ki je svojo akcijo kasneje imenoval »vračanje naših ukradenih pravic«. Prav zaradi tega je znaten del ogorčenja naperjen proti temu nekoč zanesljivemu prijatelju. Za glavni vir poraza pa smatrajo vpliv Egipta in Nasera, ki ga dolže, da se trudi, da bi uničil angleški vpliv na Srednjem vzhodu.

Angleška politika na Srednjem vzhodu je vodila tudi do povsem različnih mnenj med Londonom in Washingtonom. Zaradi dogodkov v Jordaniji se je Anglija obrnila na ZDA, da bi jo podprle s skupnimi akcijami v njeni politiki na Sred-

Za 8. marec konferenca naših žena

V okviru Zveze slovenskih žena so se včeraj zbrale na svoji konferenci številne delegatke iz vseh naših dolin. Za dan konference so izbrale 8. marec, mednarodni praznik demokratičnih žena, ker so tudi naše žene vključene v prizadevanja za lepšo prihodnost, za enakopravne odnose in mir med ljudmi in narodi ter za en-kopravni položaj žene.

Konferenca je imela namen, da so se žene pogovorile o mnogih perečih problemih.

Po pozdravnih besedah tovarišice Olinice se je predsednica ZSO dr. Franci Zwitter dotaknil posameznih trenutno važnih nalog, ki spadajo tudi v področje dela v organizaciji žena. Noto je tovarišica Milena Gröblacherjeva podala pregled o najvažnejših dogajanjih v svetu in doma, ker nakazala vrsto potrebnega dela in dolžnosti, ki pripadajo predvsem tudi ženam. O delu Zveze slovenskih žena v minuli dobi je poročala tovarišica Hilda Ogriso.

Ker je ob zaključku lista konferenca še trajala, bomo o vsebini konference mogli podrobneje poročati šele v prihodnji številki.

Sovjetski državniki potujejo v London

Kakor smo že poročali, bosta sredi aprila odpotovala na obisk v Veliko Britanijo predsednik sovjetske vlade Bulganin in prvi sekretar komunistične partije Sovjetske zveze Hruščev. V Veliki Britaniji se bosta mudila teden dni. V avdienco bosta sprejeta tudi pri kraljici Elizabeti II.

Prihodnjo sredo pa bo odpotoval na tritedenski obisk v Veliko Britanijo podpredsednik sovjetske vlade in minister za električno gospodarstvo Georgij Malenkov, in sicer bo uradno gost centralne oblasti za poddržavljeno električno gospodarstvo. V diplomatskih krogih v Londonu menijo, da ima nenadni obisk Malenkova velik politični pomen. Britansko zunanje ministrstvo je ukrenilo vse potrebno, da pripravi Malenkovu državni obisk in razgovore s predsednikom britanske vlade Edenom. Domnevajo, da bo Malenkov nekaj časa celo privatni gost Edena.

Malenkov prihaja v London uradno kot vodja sovjetske delegacije strokovnjakov za elektrogosudarstvo. Obisk bo trajal tri tedne, to se pravi, da se bo lahko še pravočasno vrnil v Moskvo, kjer bo poučil Bulganina in Hruščeva o svojih londonskih razgovorih, še preden bosta oba odpotovala v London.

njem vzhodu. Vendar je Washington na to odgovoril, da angleške srednje-vzhodne politike sploh ni več, kar brez dvoma pomeni ostro obsodbo angleške politike na tem področju.

Hkrati pa poudarjajo, da pomenijo dogodki v Jordaniji takorekoč nov uspeh prizadevanj, da bi osamili Irak, ki je član Bagdadske zveze.

Po mnenju Londona je treba v Iraku s tem v zvezi pričakovati nove ostrije položaje. Zlasti potrjuje to domnevo tudi dejstvo, da so arabske dežele Sirija, Egipt in Saudova Arabija ob teh dogodkih v Jordaniji javno izrazile svoje zadovoljstvo in čestitale Arabski legiji, ki je svoječasnno preprečila pristop Jordanije k Bagdadskega pakta. V imenu treh arabskih dežel je predsednik sirske vlade Gazi zagotovil Jordaniji takojšno

(Nadaljevanje na 2. strani)

Avstrijsko bogastvo ne sme služiti tujim interesom

Eno izmed najbolj spornih gospodarskih vprašanj, zaradi katerih sta se koalicijski stranki razšli in sklenili razpis novih volitev, je vprašanje, komu naj bi v bodoče služilo bogastvo, ki ga predstavljajo petrolejski vrelci v Avstriji. Socialistična stranka zahteva poddržavljenje petrolejske industrije, dočim bi hotela ljudska stranka dopustiti tudi možnost udeležbe tujih petrolejskih družb.

O tem vprašanju je na deželni konferenci štajerskih socialistov govoril državni tajnik dr. Kreisky. Uvodoma je opozoril na to, kako so v prvi republiki inozemske kapitalistične družbe postopoma dobile odločilen vpliv na vrsto obratov težke industrije in drugih za avstrijsko gospodarstvo najbolj pomembnih podjetij in kako je imela gospodarska kriza leta 1929 za Avstrijo prav zaradi tega tako težke posledice, ker so inozemski denarniki takrat čez noč odtegnili avstrijskim bankam svoje kredite. Toda pravisti krogi, ki so imeli takrat največ krivde za gospodarsko katastrofo naše dežele — je dejal dr. Kreisky — zahtevalo danes reprizacijo poddržavljenih podjetij. Dokler je bilo potrebno pospravljati ruševine in doprinarjati težke žrtve, so se strinjali s poddržavljenjem, sedaj pa, ko je postala poddržavljena industrija najbolj aktivna postavka v gospodarstvu naše dežele, naj bi prešla ta podjetja spet v privatno posest. Posledica tega bi bila, da bi se spet tuji kapitalisti polastili najbolj donosnih avstrijskih podjetij. Da bi zakrili te namene, so iznašli takojimeno »ljudsko akcijo«. Kdor pa pozna to plat gospodarstva, da pridejo akcije s pokupom lahko v roke veleakcionarjev in s tem tudi podjetje pod njihov prevladujoči vpliv.

Državni tajnik je poudaril, da je s poddržavljenjem najpomembnejše industrije danes nemogoče, da bi se v njej uveljavili tuji interesi. Danes je Avstrija gospodarsko zmožna življenja. S sklenitvijo državne pogodbe se je avstrijsko gospodarstvo

močno okrepilo, postalo je lastnik najbolj bogatih petrolejskih vrelcev v Zahodni Evropi in je glede produkcije nafte na tretjem mestu v celotni Evropi. Vrednost naftinijh polj cenijo trenutno na 80 do 100 milijard šilirgov, to vrednost pa bi lahko še pomnožili, če bi na podlagi nafte razvili novo močno kemično industrijo.

Spet pritožbe Južnih Tirolcev

Južnotirolska ljudska stranka je na svojem kongresu minulo nedeljo pozvala obe podpisnici Pariške pogodbe, Italijo in Avstrijo, naj podvzameta vse potrebno, da bi bile življenjske pravice Južnih Tirolcev v njihovi domovini zagotovljene v duhu pogodbe.

V resoluciji na naslov italijanske vlade zahtevajo Južni Tirolci razširitev avtonomije in prenos odločanja o javni stanovanjski gradbeni dejavnosti, o posredovanju dela in delovni inspekciji v pristojnost južnotirolskih pokrajinskih oblasti v Bozenu. S tem hočejo zavreti postopno potujčevanje njihove dežele potom načrtnega priseljevanja Italijanov, ki je, kakor poudarjajo v resoluciji, že tako daleč napredovalo, da Južna Tirolska zgublja svoj narodnostni značaj in da preti nevarnost, da bi Pariška pogodba sploh zgubila smisel. Podčrtali so tudi, da italijanska vlada proti temu ničesar ne ukrene, čeprav je pogodbeno obvezana in čeprav tudi italijanska ustava predvideva posebne ukrepe za zaščito jezikovnih manjšin.

Južni Tirolci se nadalje pričujejo, da določila Pariške pogodbe o avtonomiji niso še uresničena niti na kulturnem in šolskem področju, ter zahtevajo, da bi država prenesla tozadevno nadzorstvo v pristojnost bozenskih pokrajinskih oblasti.

Posebno nepovoljne, tako poudarjajo, so razmere v javni upravi na Južnem Ti-

rolskem, kjer da je slej ko prej nameščenih več kot 90 odstotkov Italijanov in kjer v uradovanju z domačimi ne ravnaajo z nemščino kot z enakopravnim uradnim jezikom, marveč odredajo nemškemu jeziku v javnih uradih le značaj pomožnega jezika. V tej zvezi so v omenjeni resoluciji podčrtali zahtevo po upoštevanju nemško govorečih domačinov pri zaposlitvi v državnih službah skladno z dejanskim sestavom prebivalstva na Južnem Tirolskem in pa priznanje pravice do enakopravne uporabe nemškega jezika v zunanjem in notranjem uradnem poslovanju.

Zakaj v zvezi z združenim beležimo dogodke, ki so v zvezi z južnotirolskim vprašanjem? Zato, ker smo mnenja, da zaposavljanje domačega prebivalstva, preziranje enakopravnosti njegovega jezika v javnem življenju in uradih ter kratenje drugih življenjskih pravic narodnostnih manjšin ne more služiti mirnemu in priateljskemu sožitju med sosednimi narodi in državami, ne glede na to ali so te pravice zajamčene avstrijski narodnostni manjšini v Italiji s Pariško pogodbo ali pa našemu ljudstvu na Koroškem z Državno pogodbo. Obe sta mednarodno obvezni pogodbi in bi njuno izvajanje po besedilu in duhu ne smelo biti predmet izigravanja in zavlačevanja niti na Južnem Tirolskem niti pri nas na Koroškem.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Traktorji v avstrijskem kmetijstvu

V avstrijskem kmetijskem gospodarstvu uporabljajo okoli 53.000 traktorjev. Elektro-motorjev imajo v kmetijstvu 285.000, dočim so jih imeli leta 1939 samo 82.000. Motornih kosilnic je 38.000, leta 1931 pa jih je bilo samo 301.

Proizvodnja papirja

Avstrijska papirna industrija je minulo leto proizvedla 396.441 ton papirja. V primeru z leto 1954 se je proizvodnja papirja dvignila za osem odstotkov.

V ZDA lani 4200 stavk

Iz podatkov ministrstva za delo ZDA je razvidno, da je bilo lani v Združenih državah Amerike 4200 delavskih stavk, v katerih je sodelovalo 2.751.000 delavcev. Ameriška industrija je izgubila zaradi stavk 28 milijonov delovnih dni. Povprečno je vsak delavec stavkal 11 dni. Nekatere stavke so trajale dva in več mesecev, namen vseh stavk pa je bil zvišanje mezd.

Ogromne investicije Fordovega podjetja v Evropi

Fordovo podjetje je razen v ZDA investiralo v zadnjih desetih letih nad 500 milijonov dolarjev, pretežno za izgraditev novih tovarn. Po drugi svetovni vojni je samo v Angliji, Kanadi in Zapadni Nemčiji vložilo okrog 455 milijonov dolarjev. Največjo tovarno je izgradilo v Angliji, za kar je vložilo 168 milijonov dolarjev in lahko proizvaja 1500 avtomobilov dnevno. Pred dvema letoma so jih izdelali samo 960. V Zapadni Nemčiji pa bo vložilo v svojo novo tovarno 50 milijonov dolarjev ter bo letno proizvajala nad 100 tisoč avtomobilov, nasprotno 50.000, kolikor jih proizvaja danes.

Lepi uspehi na slovenskih šolah na Tržaškem

Sredi preteklega meseca je »Primorski dnevnik« objavil zanimive statistične podatke italijanskega vladnega komisariata, ki govorijo o dokaj dobrih učnih uspehih slovenskih šolarjev in dijakov v šolskem letu 1954/55. Čeprav so bili ti podatki objavljeni z zamudo, saj je minilo od preteklega šolskega leta že mnogo časa, so še vedno zelo zanimivi, saj odražajo stanje in napredek šolstva v Trstu in okolici.

V vseh slovenskih osnovnih šolah je bilo v preteklem šolskem letu 1963 učencev, od katerih je izdelalo in torej prestopilo v višji razred ali zapustilo šolo 1833 učencev, padlo jih je le 130 ali 6,6%, kar brez dvoma govori o velikem trudu in naporih, ki jih vlagajo slovenski učitelji v svoje vzgojno in izobraževalno delo zato, da bi otroke čim več naučili in zagotovili čim boljši učni uspeh na slovenskih osnovnih šolah.

V srednjih šolah je razmerje nekoliko drugačno, kar je razumljivo, saj srednje

šole niso več obvezne in se v njih pred dijakom postavljajo znatno večje zahteve. Vendar pa je tudi v večini srednjih šol na Tržaškem uspeh zadovoljiv, kljub temu, da je treba premagovati številne težave, kot so pomanjkanje primernih prostorov, kabinetov, izšolanega učnega osebja in podobno.

Slovensko učiteljstvo je obiskovalo 100 dijakov in dijakin. Izdelali so s 87 odstotnim učnim uspehom. Slab uspeh je bil na višji gimnaziji — na klasični in realni — kjer je od skupno 242 dijakov padlo 45 odstotkov dijakov.

Iz vseh teh podatkov je razvidno, da na slovenskih šolah v Trstu in okolici stremijo za tem, da se vzgoji čim več sposobnih intelektualcev, ki bodo znali zastopati in braniti interese svojega naroda, da se torej vzgoji čim več strokovno sposobnih ljudi, kjer pa je rezultat končnega učnega uspeha odvisen ravno od tega izbora v šoli sami. Napreduje lahko samo tisti, ki se trudi, ki stremi za znanjem in dela, da doseže dober učni uspeh.

Porast izvoza in proizvodnje Slovenije

V letošnjem januarju je Slovenija izvozila blaga za 836 milijonov dinarjev, kar je za 21 odstotkov več kakor lani v tem času. Predvsem se je povečal izvoz industrijskih izdelkov, zlasti proizvodov barvaste metalurgije. Največji odjemalec je bila Italija, na drugem mestu pa Avstrija.

Kljub težavam v preskrbi z električno energijo je industrija Slovenije v letošnjem januarju povečala proizvodnjo za 4,5 odstotka v primerjavi z lanskim januarjem proizvodnjo. Znatno povečanje so dosegle železarnice, tovarne radio-aparatov, proizvodnja papirja, taninskega in celuloznega lesa ter premogovniki.

Veliki udarci za Anglijo na srednjem vzhodu

(Nadaljevanje s 1. strani)

finančno pomoč za slučaj, da bi Velika Britanija zdaj uklenila svojo vsakoletno podporo v znesku 13 milijonov funtov. Še posebnega pomena pa je Gazijska izjava, da bodo tri arabske dežele smatralle sleherni napad na Jordanijo za skupno stvar in bodo v takem primeru prihiteli Jordaniji na pomoč.

Odmevi na dogodke v Jordaniji so zelo različni. V amerškem tisku skušajo

pomilovati ljudstvo, ki da si je s tem zaigralo širokopotezno pomoč dobrega strica iz Anglije, v Moskvi pa pišejo, da pomeni odstavitve angleških oficirjev »veliko zmago jordanskega ljudstva v borbi za osvoboditev izpod tuje nadvlade«. Angleži sami pa si očitno še niso opomogli od udarca, ki so ga utrpeli na Srednjem vzhodu, zato le kot v omotici govorijo o tem, da je to klopota britanskemu ugledu in več kot izzivanje.

PO ŠIRNEM SVETU

Pariz. — Franco-ko-nemška pogodba na najvišji ravni o vprašanju Posarja, ki so bila pred nedavnim zaključena brez vsakega rezultata, se bodo nadaljevala 17. marca, ko se ponovno sestane zunanja ministra obeh držav Pineau in Brenano. Medtem so o medsebojnih problemih razgovarjali strokovnjaki, ki erih zaključke nameravata Pineau in Brenano proučiti na bližnjem sestanku, za katerega v francoskih političnih krogih kažejo precej optimizma.

New York. — Komisija za človeške pravice pri Organizaciji združenih narodov, ki je izdelala posebne deklaracije o državljanstvih, političnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih pravicah, bo na svojem sedanjem zasedanju razpravljala o razširitvi pravic človeka v smislu odprave rasnega razlikovanja v šolah in delovnem razmerju.

Berlin. — Kakor navaja »Berliner Zeitung«, obstoja v Vzhodni Nemčiji želja po razširitvi trgovinskih odnosov med Avstrijo in Vzhodno Nemčijo. Trenutno je celotna blagovna izmenjava med obema deželama omejena na pogodbo, ki je bila sklenjena med trgovinskima zbornicama, ki pa seveda ne more zadovoljiti vseh potreb. Zato izražajo željo po sklenitvi posebnega vladnega sporazuma, v okviru katerega bi se medsebojno sodelovanje na gospodarskem področju lahko znatno povečalo.

London. — Britanski minister za vojsko Anthony Head hoče v okviru 2-tedenskega potovanja obiskati Čiper, Egipt in Libijo, kjer bo pregledal britanske čete in oporišča.

Peking. — Vladi Indije in Albanije sta se sporazumeli, da uredita svoje diplomatske odnose in izmenjata diplomatske predstavnike na stopnji podeljenih ministrov.

Kairo. — Egiptska vlada je potrdila novi volilni zakon, po katerem bo priznana volilna pravica tudi ženskam in pripadnikom vojske. Za moške predvideva novi zakon volilno obveznost od 18. leta starosti dalje.

Oslo. — Norveški zunanji minister dr. Halvard Lange, ki je že od leta 1946 na tem položaju in je zavzemal ugledno mesto v norveškem odporniškem gibanju, bo letos aprila obiskal Jugoslavijo.

Bonn. — Parlamentarna komisija za padnonemškega Bundestaga je sklenila, da se bo nova zapadnonemška vojska imenovala »Bundeswehr«. Predlog liberalcev, da bi se obdržalo ime »Wehrmacht«, je propadel.

Pariz. — Britanski ministrski predsednik Anthony Eden je povabil francoskega vladnega šefa na razgovore v London. Mollet se je povabil odzval in se bo z Edenom sestel jutri. Proti pričakovanju Molleta zunanji minister Pineau ne bo spremljal pri obisku v Angliji, ker se trenutno mudi še na potovanju na Daljnem vzhodu.

London. — Vodja ciprskega gibanja za združitev Cipra z Grčijo, nadškof Makarios, je odklonil britansko ponudbo notranje samouprave, ker ta predlog ni obsegal politične generalne amnestije ter razveljave sedanjih zakonov nasilja. Dejal je, da so britanski predlogi nezadovoljivi in bodo morali Ciprčani mirnim potom nadaljevati svojo borbo za samoodločbo.

Stuttgart. — Pri deželnozborskih volitvah v zapadnonemški deželi Baden-Württemberg je dobila največ glasov (42,6 %) Adenauerjeva CDU, ki bo imela v novem deželnem zboru 56 sedežev. Na drugem mestu so ostali socialisti s skoraj 30 % in 36 mandati, sledi jim pa EDP, ki je dobila 16,6 % veljavnih glasov ter bo zastopana z 21 poslanci. Zadnjih 7 mandatov si je osvojila stranka beguncev, za katero je bilo oddanih 7,3 % glasov.

Zgleden primer enakopravnega sožitja

Od Beograda vodi proti severu proga, ki spaja preseljeno Jugoslavije Beograd z industrijskim mestom Zrenjaninom. Takoj dve postaji od Pančeva, t. j. kakih 35 km od Beograda se začnejo ono področje bogate dežele Vojvodine, ki bi ga lahko imenovali mednarodno. Kdor se stalno vozi po tej progi in prihaja tako v sili z običajnimi potniki, tega niti ne opazi, kdor pa pride sem poredko ali pa celo prvič, bo presenečen, ko bo opazil, da govori v vlakcu družba kar v več jezikih in se kljub temu med seboj sporazumeva.

Kako je to mogoče in zakaj?

Druga postaja od Pančeva je Kačarevo. Na sicer mali železniški postaji izstopa ali vstopa vsakokrat kakih 100 potnikov: delavcev, ki delajo v beograjskih tovarnah, dijakov, gospodinj, kmetov i. d. Ko se s kolodvora napotite v vas — ki že ni več vas, ker šteje 7000 prebivalcev — boste opazili široke ulice, ki jih sedaj pokriva sneg, ki pa so poleti, pa čeprav pranske, prijetne zaradi drevoreda, spomladi in jeseni pa gazite po debelem blatu, dočim so ob hišah lepi pločniki iz opeke. Ob ulicah so lepe moderne hiše. Vas ima javno razsvetljavo, kljub temu pa se po ulicah še vedno zibajo jate gosi, kar je za Banat itak že nekaj povsem naravnega. Še pred 12 leti je to bila skoroda povsem nemška vas ali trg, toda Nemci so se z umikom nemške vojske zaradi političnega kolaboracionizma in tudi aktivnega sodelovanja v nacističnih formacijah umaknili pred narodnoosvobodilno vojsko in Rdečo armado in že leta 1945 so se v njihove hiše in na polja naselili kolonisti iz požganih vasi Makedonije, Črne gore, Hercegovine in Bosne. Tu je ostalo le nekaj Nemcev, ki jih je sem naselila še Marija Terezija, v njenih načrtih, da bi te bogate kraje ponemčila.

Druga taka vas je Crepaja, ki je prav tako velika »vas«, le da je naseljena skoraj izključno s Srbi. Vas je zelo bogata, ker je zemlja rodovitna, kmetje pa marljivci.

Le nekaj kilometrov dalje ob isti strani proge vas bo nagovoril kmet v neki čudni srbohrvaščini, ki ne pozna ne sklonov ne časov. Ta vas je Debeljača, ki prav tako šteje okoli 7000 prebivalcev, ki so skoraj vsi madžarske narodnosti. Tudi ti so se rasilili sem teden, ko so se Nemci naselili v Kačarevo. Njihova vloga je bila braniti meje avstrijskega cesarstva. Vas ima zelo veliko kavarno, ki bi delala čast kateremu koli velikemu mestu in v njej igra vsak večer orkester, ki posreduje številnemu občinstvu poleg čardaša tudi Lisza, Čajkovskega, Verdija, Puccinija in druge velike mojstre. Da je ta vas madžarska, ne opazite le iz govorjenja prebivalcev v družbi in na ulici, ampak je madžarščina učni jezik v šolah, uradni jezik v uradih in javnem življenju. Tudi na javnih ustanovah, kakor seveda v trgovinah in javnih lokalih so vsi napisani v madžarščini.

Pohitimo še nekaj kilometrov dalje čez progo. Smo že v Kovačici. To je vas, kjer žive samo Slovaki, ki so se sem naselili pred dobrimi 150 leti. Tudi za to vas bi lahko ponovili to, kar smo rekli za madžarsko vas Debeljačo. Ko z zanimivost bomo navedli, da so v tej vasi, ki je prav tako številna, vsi člani krajevnega ljudskega odbora Slovaki, da ne ponavljamo tega, da je učni jezik v šolah slovaški, napišimo v slovaščini itd. Nekaj razlike med

prejšnjimi vasi in to bi morda našli v zunanosti, kajti vse dolej omenjene vasi so bogate, njihove ulice široke, po ulicah drevoredi, pozimi sneg, spomladi in jeseni blato, poleti prah, toda v Kovačici je opaziti povsod zredni smisel za čistočo in pa dejstvo, da se je pri Slovakih narodna noša dlje ohranila kot drugod in zato srečujete tod dekleta izključno v narodnih nošah z visokimi škornji in tudi mladeniči nosijo še vedno srnce z vezeno narodno motviko. V njihovih oblačilih je sploh mnogo razkošja, barv in vsestranskega bogastva. Prebivalci Kovačice so zelo gostoljubni in pri vsaki njihovi slovesnosti srečate goste iz sosednjih vasi. Sicer pa tudi sami posejajo slava in praznike v ostalih bližnjih vaseh. Le v enem so ostali precej nedostopni, kar nikakor ni pohvalno: V letu 1955 so se namreč samo tri dekleta iz te velike vasi poročila z mladeniči iz drugih vasi, ker se sicer ženijo odnoso močilo izključno med seboj v vasi — torej izključno med Slovaki.

Zadnja vas, ki tudi spada v to »mednarodno področje« je Uzdina. V tej vasi žive skoraj izključno Romuni. Vas šteje kakih 5000 prebivalcev. Za dobo njihove naselitve se točno ne ve, vendar se smatra, da so tudi ti prišli sem v dobi formiranja Voine krajiine. Svoje običaje in navade so ohranili in njihove noše se edi-

ne lahko kosajo s slovaškimi nošami iz vasi Kovačice. Njihovo folklorno bogastvo je znano po vsej Vojvodini. Njihovo kulturno-prosvetno društvo je lani odneslo prvo mesto in prvo nagrado na tekmovanju najboljših prosvetnih društev južnega Banata. Predsednik njihovega občinskega odbora — seveda Romun — je znan tudi kot pevec romunskih narodnih pesmi na radiu v Novem Sadu.

Tako smo se na kratko sprehodili po petih velikih vaseh ali trgih, ki se širijo ob 30 km dolgi progi, v katerih že desetletja žive ljudje različnih narodnosti skupnosti. Razen novih naseljencev v Kačarevu so to že sari prebivalci tega bogatega področja. Nekoč je bilo med vasi precej nacionalnega trenja, ki so ga podpihovali razni politični interesi, ki niso imeli nikake zveze s potrebami in razmerami kraja. Danes pa se je to nekdanje negativno politično trerje spremenilo raje v borbo za preseljence na kulturnem uveljavljanju, kar vsekakor pozitivno vpliva na njihov kulturni razvoj. Kar se pa tiče nacionalnih elementov porazne skupnosti, so jim ti — kot smo že videli — itak zagorovljeni in zato se prebivalci teh vasi čutijo predvsem prebivalce Vojvodine z vsemi ustreznimi pravicami in dolžnostmi in živijo med seboj v zglednem prijateljstvu.

NOVE KNJIGE

Pomladna številka „Mladega roda“

Že pogled na prvo ovojno stran »Mladega roda« nam razodene, da gre za pomladansko številko. Slika predstavlja kmeta, ki orje preko zime spočito zemljo, da bo rodla sad. Prav tako naj bi tudi ta številka »Mladega roda« rodila sadove in pomagala pri pouku šolske mladine. »Mladi rod« je brez dvoma vseskozi v veliko oporo učiteljem na šolah, kar je nemala zasluga sodelavcev, po večini učiteljev, ki snov znajo izbrati, jo prirediti in urediti. Pri prelavljanju lista srečamo poznana imena sodelavcev, pa tudi nepoznana in neizpisana.

Lepa uvodna narodna pesem budi kmeta k delu, nato tekst o škrjančku, ki ga zabava pri oranju. Tudi o zvončkah je treba povedati nekaj besedi, saj oni naznanjajo pomlad. Anica Černeja pa pravi v svoji pesmici, da stari oče že lahko pokadi pipo tobaka na toplem soncu. Spis »Na vrtu« seznani otroke z delom na vrtu. Mati in otroci se trudijo s preuredi vijo vrta, oče pa dela v sadovnjaku, o čemer govori članek »O našem sadju«.

Velika noč bo kmalu tu, z njo pride letos tudi aprilsko vreme. Par besedi o aprilskem vremenu poživi list. Otroci spoznajo ljudske vere, šege in navade okrog Velike noči. Velikonočna je tudi

pesem Štularja, ki govori o »rolkanju« in drugem.

Za zemljepisni pouk na višji stopnji je zelo primeren spis »Podluno polje« z nazorno skico (s krajevnimi imeni v obeh delnih jezikih) in nadaljevanje k članku »V deželo faraonov« — »Egipt — dar očca Nila«.

List poživljajo časovno prirejene pesmice. Prav tako tudi številne ilustracije priznanih slovenskih umetnikov. Razen tega so v listu vsebovane še druge pravljice in članki, ki pa niso časovno vezani in jih učitelji po potrebi uporabljajo. Mladi bralci naj bi tudi spoznali koroškega slikarja Avgusta Čebula. Zato jim »Mladi rod« postreže z majhnimi drobtinami njegove slikarske umetnosti. Odlično zna umetnik posneti na plani pokrajinske lepote Koroške zemlje.

Tudi mladi dopisovalci so stricu Toneju pridno pisali in stric je vsem skupaj lepo odgovoril.

Tretja stran ovoja pa je za bistro glave — dve križanki — in Grmova pesem za urne noge. Zadnja stran ovoja pa je posvečena pridnim pevcem. Moremo le reči, da je list pester in vsestranski, zato tudi priljubljen.

Honore de Balzac: KMETJE

Reprodukcija van Goghovega »Sejalca« krasí čitni ovitek in platnice knjige, ki jo je nedavno izdala Cankarjeva založba v Ljubljani: namreč roman »Kmetje« enega največjih francoskih pisateljev realistov, Balzaca. Da je prevod v slovenščino izveden dognano in mojstrsko, za to jamči že ime prevajalca Vladimira Leviska, ki je slovenskemu čitatelju odprl že premožni pogled v svet tujih literarnih ustvarjalcev.

Honore de Balzac je v svojem ogromnem delu pod naslovom »Človeška komedija«, ki obsega dolgo vrsto romanov, z nenavadno močno fantazijo in z darom za opazovanje upodobil družbo svojega časa; orisal je na stotine človeških tipov in značajev. V tem ogromnem ciklusu romanov je pisatelj obdelal vsa področja tedanje Francije (Balzac je umrl leta 1850), največ pa se je posvetil malomeščanstvu, kateremu se tudi v »Kmetih« ne more izogniti. Zato se tudi v romanu, ki bi vsaj po naslovu moral biti v prvi vrsti posvečen podeželju in kmečkemu človeku, čuti, da je pisatelj mnogo bolj povezan in poznan z meščanskimi razmerami. Hkrati pa je treba priznati, da so prav »Kmetje« eden izmed redkih njegovih romanov, v katerem je širše posegel izven snovnega kroga meščanstva

oziroma aristokracije, kjer se je počutil kot doma.

Balzac je o svojih »Kmetih« sodil, da je to ena največjih knjig, ki jih je nameraval napisati, toda žal se mu to ni posrečilo v polni meri. Zato ta njegov roman tudi ni tako znan kot mnoga druga njegova dela, s katerimi se je povzpел med pisatelje, sloveče po vsem svetu. Njegova dela so umetnine svetovnega pomena in gre Balzacu velika zasluga za pomemben vzpon svetovnega romana v prejšnjem in sedanjem stoletju. Le takemu umetniku je moglo uspeli, da je naslikal človeške značaje, kakršni si stojijo nasproti v njegovih »Kmetih«, v risanju potez objektivni na obeh straneh, čeprav s srcem in sveovnonazorno strogo opredeljen. Če pisatelj pri tem svojem delu ni mogel docela iz kroga, ki sta mu ga začrtala čas in njegovo gledanje na svet, potem je njegova umetnina toliko večja. Vsekakor drži, da se tudi v tem romanu kaže Balzacova močna pisateljska osebnost, ki zna prisluhniti bolečinam in težavam posameznikov in družbe ter biti zvesta resnici. Tako bodo tudi pri »Kmetih« čudovite, z genialno Balzacovo pisateljsko močjo slikane podobe spletk, sremušta, grabežljivosti in brezobzirnega pridobitništva vedno spet privlačevale stare in mlade bralce.

KULTURNE DROBTINE

Velik uspeh dunajske razstave v Ljubljani

O razstavi umetnin velikih beneških slikarjev in kiparjev 16. do 18. stoletja, ki jo je priredil dunajski Umetnostnozgodovinski muzej v Narodni galeriji v Ljubljani, poročajo, da je doživela v presolnici Slovenije popoln uspeh. Razstavo, ki je bila odprta natančno mesec dni, si je ogledalo skoro 20.000 ljudi, med njimi tudi mnogo obiskovalcev s podeželja in tovarn. V zadnjih treh dneh pred zaključkom je prišlo na razstavo toliko ljubiteljev umetnosti, kot jih doslej še ni bilo opaziti na nobeni drugi umetnostni razstavi v Ljubljani.

Heinejeva obletnica v Jeruzalemu

Ob stoletnici smrti Heinricha Heineja so v knjižnici Schocken v Jeruzalemu odprli veliko Heinejevo razstavo iz zasebnih zbirk. Med 600 razstavljenimi predmeti so originalni rokopisi njegovih glavnih del, vrsta doslej neobjavljenih skic, kakor tudi precejšnja korespondenca. Poleg tega so zasopane tudi vse prvotne izdaje njegovih del. Brez dvoma predstavljata razstava bogat vir za študij Heinejevih celotnih stvaritev.

Nov katalog slikarstva v izdaji UNESCO

UNESCO je izdala nov katalog slikarstva, ki obsega reprodukcije 641 slik v črno-beli tehniki, in sicer najznamenitejših slikarjev vsega sveta, ki so živeli pred letom 1860. To je že tretja izpopolnjena izdaja kataloga, ki ga je UNESCO prvič izdala pred tremi leti. V katalogu so zastopane reprodukcije podob staroegipčanskega slikarstva po stenah, japonskih ujedank, slik velikih italijanskih mojstrov renesanse in tudi del klasičnega slikarstva. Cena kataloga znaša tri in pol dolarja.

Reliefi za raziskovanje Arktike

Poročilo moskovskega radia je institut za znanstveno raziskovanje Arktike sestavil svoj prvi atlas reliefov severnomorskega dna. Mape so sestavljene na osnovi najnovejših znanstvenih odkritij. Material, ki so ga zbrali različni kolektivi sovjetskih arktičnih postaj, je popolnoma zadostoval za sestavo omenjenega atlasa. Bil je to vsekakor dragocen material, ki ga je bilo treba zbirati pod najtežjimi pogoji in naporji leta in leta.

BBC začasno v zadregi

Angleška radijska družba BBC (British Broadcasting Corporation) je odpovedala službo vsem članom orkestrrov, med njimi tudi svetovnoznane BBC Symbony Orchestru, ker niso hoteli nastopati med stavko glasbenikov. Stavka je izbruhnila zaradi honorarjev, ki so jih prejimali tuji orkestri za radijske nastope. Če stavka ne bo kmalu končana, BBC radijska postaja začasno ne bo mogla oddajati glasbenih programov, kajti plošče ne odtehtajo originalnih oddaj. Tudi z nadomestnimi programi bo imela radijska družba velike težave, zakaj angleška artistična loža in gledališki sindikat so nasvetovali svojim članom, naj ne sodelujejo v programih, ki naj bi nadomestili glasbene oddaje.

Pesmi osemletne Minou Drouet

Zbirka pesmi osemletne Minou Drouet, ki je izšla pred dnevi pri založbi Julliard, je najbolj brana pesniška knjiga v Franciji. Zanimanje za skorajda neverjetno zrelo dela mlade pesnice, ki je nastopila tudi v televiziji, je vzbudil predvsem prepričanje o njihovi avtentičnosti. Deklico so pred kratkim sprejeli v društvo francoskih književnikov.

Dragocene slike zopet v Nemčiji

Dresdenska pinakoteka že ureja prostore, v katerih bo ponovno stala razstava dragocenih slik, med katerimi so tudi Tizianova, Rubensova, Rafaelova, Rembrandtova in druga dela ogromne vrednosti. Razstava teh dragocenosti, ki jih je galeriji vrnila Sovjetska zveza, je odprta sedaj v Vzhodnem Berlinu. Znamenita Dresdenska zbirka je obsegala nekoč 4700 del, med drugo svetovno vojno pa se je število del zreduciralo na 2202 deli.

Stalni velesejem jugoslovanske knjige

Uprava Zveze književnikov in Zveza založniških podjetij se pogajata o skupnem organiziranju stalnega velesejma sodobne jugoslovanske književnosti, ki naj bi bil vsako leto koncem oktobra ali v začetku novembra. Ta velesejem je mišljen kot razstava vseh pomembnejših del domačih pisateljev, objavljenih po letu 1945. Velesejmi jugoslovanske knjige naj bi bili v največjih kulturnih centrih. K sodelovanju pa bodo povabljeni tudi tisti tuji pisatelji, katerih dela v Jugoslaviji največ prevajajo, kakor tudi predstavniki tujih založniških podjetij, ki so v stiku z jugoslovanskimi. Prvi velesejem jugoslovanske knjige naj bi bil še letos v Ljubljani ali v Zagrebu.

Novi pomočniki v rokodelski obrti v velikovškem okraju

Pri okrajnem uradu trgovinske zbornice v Velikovu so nedavno prejeli naslednji rokodelski vajenci sprave za pomočnike: zidarji: Matevž Opietnik (mojster Karrer, Dobrla ves), Pavel Wernig (Moori, Velikovec); mizarji: Jurij Preinig (Bukovnik, Srče), Anton Gelbman (Volautschnig, Velikovec), Jožef Jamer (Wuntschek, Nonča ves), Raimund Kreuch (Klemen, Ošnica), Avgust Kreuzweger (Kreuzweger, Velikovec), Jožef Kriegl (Kolman, Tinje), Adolf Kristof (Peč, Velikovec), Simon Tschertu (Hafner, Blato/Galicija); ključavničarji: Rudolf Jakosch (Pirker, Grebini), Hanzl Opetnik (Kuehs, Pliberk), Herbert Rehbein (Visotschnig, Pliberk); klenarji: Friderik Napetschnig (Kumer, Velikovec), Dieter Somitsch (Sammer, Velikovec); v ostalih obrtnih strokah so postali pomočniki: Janez Pičko (elektro-mojster Schubert, Velikovec), Rudolf Potočnik (mehanična delavnica motornih vozil Visotschnig, Pliberk), Ana Seutschnig (sedlarski mojster Seutschnig, Železna Kapla), Janez Pepelnik (čevlarski mojster Wreschnig, Pliberk); žensko krojaštvo: Marija Harringer (Hutter, Dobrla ves), Marija Kužnik (Opetnik, Pliberk), Marija Mrak (Pouschnar, Velikovec), Ingeborg Raunig (Lippnig, Velikovec); moško krojaštvo: Janez Leitner (Hössl, Dobrla ves), Jožef Lpusch (Wautischer, Dobrla ves), Jožef Melhior (Napetschnig, Vovbre); nadalje pek: Gerhard Mori (v Nadrag, Pliberk) in mesar: Adolf Slugoutz (Perkonig, Velikovec).

V Mostiču so izsledili požigaleca

Piromane imenujemo ljudi, ki so po naravi podvrženi strasti, da z užitkom gledajo velike požare ter jih tudi podtikajo, da zadestijo nagonu po abnormalni nasladi. Kleptomani pa so ljudje, ki najdejo svoje zadovoljenje v tem, da ne pustijo tujega blaga pri miru in kradejo iz nekega nepremagljivega nagona, čeprav jih k temu ne sili kakšna materialna potreba, stiska ali pohlep po tujem imetju.

Kakor smo v našem listu že poročali, so imeli v Mostiču v zadnjih dveh letih več požarov, ki so povzročili skoraj 2 milijona šilingov škode. Pred dvema tednoma pa je nastal v gospodarskem poslopiju Jožefa Weissmanna spet velik požar, ki je poslopje uničil do temeljnega zidovja. Požarne brambice so se zaradi pomanjkanja vode mogle omejiti samo na zaščito sosednjih objektov. Nastalo škodo cenijo na okoli 300.000 šilingov.

Prebivalstvo je že ves čas imelo občutek, da mora nekdo podtikati ogenj, posebno še, ker je bil nas anek požara v vseh primerih podoben. Tudi varnostni organi so se temeljito bavili z rešitvijo te zadeve. Končno je padel sum na desetletnega fanta, šolarja Herberta K., ki živi pri svojih starših. Brez pravega nadzorstva je telesno nekoliko zaostali otrok tudi v šoli slabo zmagoval in se je rad potepal okoli. Ko se je tako govorilo, so orožniki fanta prijeli in na veliko presenečenje je priznal, da je že dve leti zaporedoma požigal poslopja edino iz veselja, da je z naslodo gledal ogenj.

Ker fanta po kazenskem zakonu ne morejo klicati k zagovoru, ga bodo spravili v kakšen vzgojni zavod.

Razne vesti iz Koroške

V mnogih krajih na Koroškem je grozila nevarnost, da bodo reke in potoki stopili zaradi zaježenja strug z ledenimi masami čez bregove in da bo prišlo do poplavi. Večja škoda je ob koncu tedna nastala v Wolfsbergu in jo cenijo na okoli 30.000 šilingov. Tudi v nekaterih krajih ob Metni-zu je prišlo do manjših poplav, ki pa niso povzročile znatne škode. V St. Štefanu na Zilji je vdrla voda v kletne in pri lične prostore pri gostilničarju Robišu. Voda je narasla do 30 centimetrov ter jo je požarna bramba odstranila s črpalkami. Tudi potok v Podgori pri Borovljah je stopil iz struge, da je voda vdrla v dvorišče in kletne prostore posestnice Marije Schöffman. Zadnje dneve pa, kakor zagotavlja tudi vodno-gradbeni urad, nevarnost ni več tako pereča.

Beljak

Na Tržaški cesti na področju občine Vojškra je minulo nedeljo Janez Mlekuš, delovodja v podjetju Karola Pachera v Beljaku, pred očmi svoje žene postal žrtev prometne nesreče. Z ženo sta šla na nedeljski sprehod ter sta hotela v bližini pekarnice Wiggisser prečkati cesto. Mož je hotel čez cesto prvi, dočim je žena ostala nekoliko zadaj. Na veliko nesrečo po Mlekuš ni zapazil, da je v tem trenutku pridrvel osební avto ter zadel v njega in ga povozil. Nemudoma so obvestili rešilno službo, ki je težko poškodovanega moža hotela prepelati v bolnišnico, vendar je ta že med vožnjo umrl zaradi preloma lobanje. Tragično preminul je bil star 48 let, žena pa je ob nezgodi dobila živčni napad. Voznik avtomobila, ki je zadel v Mlekuša, je bil Viktorio Georgi, lesni trgovec iz Celovca.

Žitara ves

Ko se je klepar Janez Markovič nedavno po štirinajstih dneh odsotnosti vrnil v stanovanje svojega 59-letnega očeta Janeza Sicherja v Mlčah, ga je našel mrtvega v postelji. Sin je dne 17. februarja odšel od doma na delo k nekemu kmetu. Z očetom sta se domenila, da bo prišel za njim ter tudi pomagal pri delu. Ko očeta le ni bilo, si je sin mislil, da je moralo prii kaj vmes, da ni mogel priti. Zato je

Izredno zanimanje za koroški velesejem

Čeprav bo trajalo še pet mesecev, preden bodo odprli vrata letošnjega koroškega velesejma, javlja velesejski odbor, da morajo že sedaj računati z akurnim pomanjkanjem prostornine. Razstavno področje je že do 90 odstotkov oddano ter je vodstvo prisiljeno posvetiti izбору razstavljalcev posebno pažnjo. Velesejski odbor se drži načela, da je treba tudi letošnjemu sejmu zagotoviti lastnosti, ki bodo jamčile v prvi vrsti za uspeh, da bodo v prikaz reprezentativne posebnosti, ki bodo prikazale iz najrazličnejših področij najboljši ter vsakemu obiskovalcu in ineresentu nudile vse, kar si od prireditve obeta.

V tem času lani je bilo za dobro tretjino manj prijav, ker so različne koroške tvrdke raje razstavljale na dunajskem velesejmu, dočim so se za razstavljanje v

ostali sam ter se je šele po končanem delu vrnil ter ugotovil, kaj se je dogodilo. Najprej so domnevali, da je Sicher postal žrtev kakšnega zločina ter so obvestili sodno komisijo. Pri obdukciji pa so ugotovili, da je umrl za srčno hibo. Mož je ležal štirinajst dni mrtev v svojem stanovanju, preden ga je sin našel.

Apače

V letošnjem pus u sto pri nas sklenila dva mlada človeka zvezo za življenje in hočemo o tem dogodku, ki smo ga praznovali na prijetni in domači svatovskičin, poročati tudi v našem listu. Saj izhajata oba, nevesta Katarina Jagovčeva, doma pri p. d. Zablacanu, in ženin Dolfe Kancihar, p. d. Lesiakov v Robežu, iz uglednih in zavednih slovenskih družin. Obe družini sta storili v času najtežje dobe, ki jo je preživljalo naše ljudstvo, po vesti in prepričanju svojo dolžnost ter doprinesli svoje žrve. Zablacanove so nacistični nasilniki pregnali z rodne grude v pregnanstvo, kjer so moral deliti bridko usodo s številnimi izseljenimi koroškimi družinami. Ženinov oče je bil partizan, brat pa je v partizanih padel.

Nevesta Katarina je svojega izvoljenca povedla na Zablacanov dom, kjer bosta skupno v slogi in medsebojni pomoči zmagovala naloge, ki jih postavlja življenje. Mladima novoporočencema iskreno čestitamo!

Celovcu zanimalo mnoge inozemske tvrdke z enakimi proizvodi.

Posebno bogato in pes ro bo letos zaseden zabavni park s številnimi privlačnimi novostmi. Med drugim bo obiskovalcem na razpolago tudi helikopter, s katerim bodo lahko podvzeli krožne vožnje in zlete.

Važno je tudi, da je v pogajanjih uspelo, da bo letos znani beljaški semenj ob zgodnejšem terminu, in sicer v času od 14. do 22. julija, ker je prekrak časovna razdalja med beljaško prireditvijo in koroškim velesejmom precej neugodno vplivala.

Lanski koroški velesejem so posneli v barvnem filmu, katerega so v propagandne namene predvajali v raznih krajih v tu- in inozemstvu.

Železniška nesreča pri St. Martin-Sittichu pred sodiščem

Minuli teden so se morali pred porotnim sodiščem v Celovcu zagovarjati kretničar Jožef Ehrlich, vlakovodja Jožef Gradischnig in prometnik Kurt Reisinger zaradi hude železniške nesreče, ki se je primerila meseca septembra minulega leta na progi med kolodvoroma St. Martin-Sittich in Mauthbrücken. Preresljiva železniška nesreča, o kateri smo takrat poročali tudi v našem listu, je vzbudila veliko pozornost, saj je pri tej nesreči zgubilo življenje 10 oseb, 17 pa jih je bilo težko in 57 lažje poškodovanih.

Kakor znano, sta treščila tovorni vlak, ki je vozil v smeri iz Beljaka, in osební vlak iz St. Vida. Na postaji St. Martin-Sittich kretničar Ehrlich ni posavil signalne ročice na »stoj«, kakor bi bil moral, in tovorni vlak je vozil dalje. Kretničar je to svojo usodepolno dolžnost iz nerazumljivega vzroka opustil, čeprav ga je prometnik o tem predhodno telefonično obvestil. Ugotovili so, da je bil kretničar v alkoholiziranem stanju ter je prišel brzkone utrujen v službo. Prometni uradnik Reisinger je vlakovodji tovornega vlaka še z znamenjem prekrizanih rok dal avizo, da se bosta vlaka na tej postaji križala. Vlakovodja pa je kljub temu vozil dalje, ker izhodna signalna ročica ni bila postavljena na »stoj«. Prometnik sam pa od postajnega poslopja signalnega znamenja ni mogel videti. Kratke minute zatem je nas alala nesreča. Žrtve so pokopali, kretničarja Ehrlich pa zaprli.

V obtožnici je bil kretničar Ehrlich obdolžen kot glavni krivec nesreče, ki da jo je povzročil zaradi preveč zaužitega

alkohola. Ostala dva pa sta bila obdolžena gotove krivde v službenem zadržanju. Ehrlich, ki ga poznavalci ne opisujejo kot alkoholika, je bil pred sodiščem popolnoma pošten ter je izjavil, da se ne čuti popolnoma krivega in sploh ni mogel pojasniti, zakaj je pustil tovorni vlak naprej. Vsekakor je tragični dogodek pripisati tudi človeški slabosti in pomanjkljivosti v njegovi doslednosti. Ehrlich so obsodili na tri leta težke ječe, ostala dva pa so zaradi pomanjkanja dokazov krivde oprostili.

Spet smrtna prometna nesreča v bližini Podkloštra

Cesta smrti imenujejo cesto pri Podkloštru, kjer se je minulo soboto ponoči spet pripetila smrtna prometna nesreča. Žrtev nesreče je postal 55-letni zidar Julij Moder, ko se je okoli polnoči vračal iz neke gostilne proti domu. Zgodaj zjutraj je šel po cesti neki carinik in našel mrtvega delavca v mlaki krvi. Carinik je nemudoma obvestil orožnike, ki so vedeli, da je okoli polnoči vozil neki avto v smeri iz Beljaka. Voznik je smrtno po nesrečenega Moderja pustil na cesti in odpeljal dalje. Ko se je drugi dan sam oglašil pri orožnikih, je dejal, da ni vedel, da je povozil kakšnega človeka, marveč da je o nesreči slišal šele pozneje. Ugotovili so, da je voznik, 24-letni zidar Franc Schmucker, vozil »črno« in da niti nima nobenega dovoljenja za vožnjo. Zdravnik, ki je mrtvega delavca preiskal, je ugotovil, da je moral biti nesrečni mož takoj mrtev. Voznika so aretirali in izročili okrajnemu sodišču v Beljaku.

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

VABILO

Slovensko prosvetno društvo »Bilka« v Bilčovsu in Slovensko prosvetno društvo »Gorjanci« v Kotmari vesi bosta v nedeljo dne 18. marca 1956, ob 19.30 uri, priredili

skupni pevski koncert

v dvorani pri Miklavžu v Bilčovsu.

Vedno z veseljem poslušamo našo v srce segajočo domačo pesem, zato tudi te priložnosti ne bomo zamudili ter se bomo spet v obilem številu srečali na tem koncertu.

Pevski koncert na Gurah

K zgornjemu vabilu na pevsko prireditev Slovenskega prosvetnega društva »Bilka« v Bilčovsu in »Gorjanci« v Kotmari vesi dodajamo še neka era dopolnila. Koncert bo pod vodstvom centralnega pevovodje Slovenske prosvetne zveze, znanega komponista koroških narodnih pesmi Pavla Kernjaka in njegovega sina solista Mra Kernjaka.

Med znanimi pesmimi bo na sporedu tudi več pesmi v novi priredbi, ki jih doslej še nismo slišali. Tako nam bodo med drugim zapeli novi Kernjakov venček »Mi smo mi, smo pr' Dravci doma«, »Gorjanska serenada« (večernica), ki je pravi original Kotmirčanov, potem pesem »Pomlad« po besedilu Podlesnika.

Za humoristične vložke med odmori bo skrbel znani domači humorist France Gasser, ki nas je že večkrat razveselil z zelo posrečenimi domisleki.

Po koncertu bo v Miklavževih prostorih družabni večer, kjer se bomo med pevci, mladimi in starimi pevskimi veterani, še nekaj časa prav dobro imeli; še bomo poslušali lepo peje in se v sproščeni družabnosti prijetno razvedrili.

Volitve v personalno zastopstvo pri okrajnem glavarstvu v Velikovu

Dne 29. februarja t. l. so bile pri okrajnem glavarstvu v Velikovu volitve v personalno zastopstvo. Volilnih upravičencev je bilo 69, ki so se vsi poslužili volilne pravice. Za listo javnih uslužbencev — socialistična frakcija (Liste der öffentlichen Bediensteten — sozialistische Fraktion) je bilo oddanih 45 glasov, za svobodno listo okrajnega glavarstva Velikovec (Freie Liste der BH Völkermarkt) pa 20 glasov. Trije volilni listki so bili oddani prazni, eden pa je bil neveljaven.

V primeri z zadnjimi volitvami so socialisti napredovali za 9 glasov, dočim je ÖVP 8 glasov zgubila. V zastopstvu so skupno štirje mandati, od katerih po novih volitvah pripadajo trije socialistom, eden pa ÖVP-ju. Razdelitev mandatov je sedaj v razmerju 3:1, dočim je bila prej 2:2.

Srečanje treh dežel

Jutri zvečer ob 20. uri bo v prostorih delavske zbornice prireditve pod geslom: »Srečanje treh dežel (Dreiländertreffen)«. Avstrija, Jugoslavija in Italija bodo v slavnostni dvorani in v stranskih prostorih muzicirale, pele in plesale. Sodelovali bodo: Akademski narodna plesna skupina Marolt iz Ljubljane, Danzarini Lucinico iz Gorice ter »Edelweiss« iz Celovca, ljudski orkester iz Celovca in en kvartet. Igrali bodo trije plesni orkestri.

Tudi ta prireditve bo služila ter bo doprinos k tesnejšemu zblizanju in spoznavanju med narodi ob treh mejah, kakor tudi ciljem kulturne izmenjave.

KOLEDARI

Petek, 9. marec: Frančiška
Sobota, 10. marec: 40 mučencev
Nedelja, 11. marec: Sofronij
Ponedeljek, 12. marec: Gregor
Torek, 13. marec: Teodora
Sreda, 14. marec: Matilda
Četrtek, 15. marec: Klemen

Diplomati pred 3000 leti in danes

Ob pogledu na veličastna poslopja OZN ali pa na kakšno drugo palačo katerokoli moderne prestolnice se mora človek nasmehnuti, ko prebere kronisovo poročilo izpred 3000 let: Minister in njegov osebni tajnik sedita sredi desetih strokovnjakov na policah s papirusi. Uniformirani strežaj in dva vratarja skrbita za dobro razporeženje visokega uradnika. Od časa do časa šepre glavni vratar svojemu pomočniku: »Poškropi z vodo, da bo v uradu hladno. Šef sedi in piše!« Da, to so bili še časi. To je bilo zunanje ministrstvo egiptčanskega faraona v XIII. stoletju pred našim štetjem.

Tri tisoč let so zunanji uradi evropskih držav še skoraj prav takšni. Leta 1661 je »sončni kralj« Ludevik XIV. ukazal celotnemu ministrskemu zboru, od ministra pa do zadnjega pisarja, naj mu pride poročat v Vincennes. Ministra so nosili v oblazinjeni rosilnici, njegov tajnik z obema najstarejšima pomočnikoma se je peljal v kočiji, oba mlaša pisarja, ki sta morala skrbeti še za črnilo in papir, pa sta jahala na konjih. Lahko je torej izračunati, da je ta važni urad štel šest članov, uradnikov. Tega je že dolgo. Danes je na Quai d'Orsay (sedež francoskega zunanjega ministrstva — op. ured.) že nekaj tisoč uradnikov. Aparat se je povečal, povečali pa so se tudi stroški zanj.

Odkar je dala italijanska renesansa v XV. do XVII. stoletju prve prave diplo-

mate in odkar je kardinal Richelieu v XVII. s. ol. napisal prva navodila za diplomate, so rasle naloge in število poslaničnikov. Danes v XX. stol. je moderna diplomacija nekako na višku. Toda, kaj je pravzaprav moderna diplomacija? Ali so moderni diplomati pametnejši od starih? Ali služi ogromni aparat s telefoni in Morsovimi aparati in vsem drugim mednarodni politiki miru? Dovolj je skeptikov, ki v to dvomijo.

Zanimivo opazovanje

Na otoku Ceylon je zaščiten prostor za divjačino. Čuvaj tega parka je z visoke skale opazoval dogodek, ki ga je došel videl samo malo kaeri človek: kotenje majhnega slona in vse ceremonije v zvezi s tem dogodkom. Takole opisuje svoje doživljanje:

Kraj kotenja je bil sredi gostega pragozda na mali jasi poleg lagune. Očividno je ta prostor izbrala že prej mati in njenih osem »babic«, ki so stale okoli nje.

Sredi jase je legla mati postrani. Njene pomočnice so stale okoli nje in jo božale z rilci. Ko se je približal čas kotenja, je postajala mati vedno bolj nemirna. Stalno je vstajala, menjavala prostor, napravila nekaj korakov sem in tja in zno-

Rojstna ura tako imenovane »moderne diplomacije« je bila, ko so se Amerikanci pa tudi Sovjeti po prvi svetovni vojni pojavili na pozorišču svetovnega dogajanja. Zunanja politika neke države naj temelji na istih načelih kot njena ranja politika. Nova diplomacija je dobila tako svoj novi značaj, ki se kaže od tedaj v nepretrgani verigi javnih mednarodnih konferenc, kakršne so bile prej samo tajne.

va legla. Medtem je izginilo sedem njenih pomočnic v džunglo; pri njej je ostala samo ena. Vendar s a se od časa do časa po dve vračali k materi, jo otipavali in spet odšli.

Porod je bil očividno lahak, saj ni dala mati niti glasu od sebe. Ko je bil mali slonček na svetu, je mati vstala, napravila deset korakov in glasno zatrobila. Na ta klic so prišle samice živahno trobentačoč in so ljubkemale srečno mater.

Potem je mati zopet legla, vseh osem samic pa je obrnilo svojo pozornost na novorojenčka. Ena ga je postavila previdno na noge, druge pa so se sprehajale mimo njega in sušile njegovo zmerno dlako s tem, da so s svojimi rilci posipale pesek nanj. To je trajalo nekako pol ure. Medtem se je mali slonov mladič že kar krepko posavil na noge.

Nato je vstala tudi mati, gromko zatrobila in šla s hitrimi koraki k mladiču. Z rilcem ga je dvignila in odnesla proč od drugih. Previdno se je spustila poleg njega na kolena, da ga je lahko podojila.

Slednjič je mati vnovič zatrobila, dvignila mladiča z rilcem visoko nad svojo glavo in izgnila v spremstvu svojih »babic« globoko v džunglo.

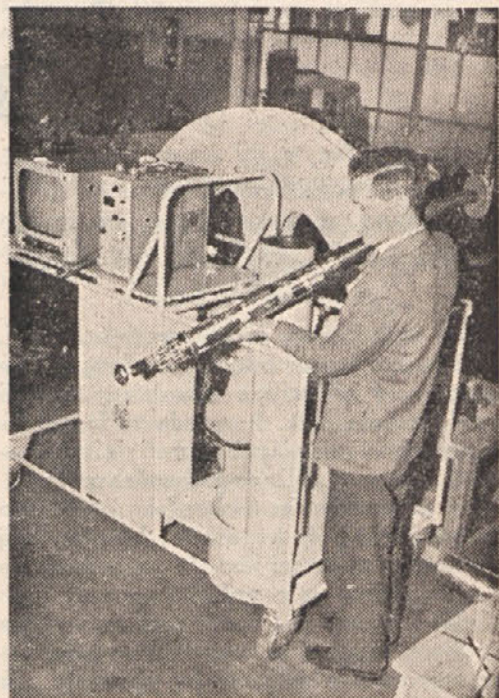
Zgodbe o angleški megli

Anglija se je nedavno spet pogreznila v gosto meglo, ki postaja v meglenih dneh iz dneva v dan huja, saj se v njej ujame ves dim iz tovarn in drugih industrijskih naprav. O tej megli si Angleži tudi letos pripovedujejo celo vrsto zgodb. Na kratko posnememo nekatere izmed njih:

Prva se nanaša na premogarja, ki je mimoidočega vprašal, kje je ta in ta hiša in v njej odprtina, da bo vanjo stresel premog. Naslednjega dne je ugotovil, da je skrbno spravil 4 vreče premoga v javno telefonsko celico.

Druga zgodba pripoveduje o šoferju, ki je v gosti megli ustavil avtomobil in stopil iz njega prav v vodo, ki mu je segala do kolen. Ob misli, da je zašel z avto-

Televizija — čudežno oko

Na sliki vidimo televizijsko kamero, s katero je možno opazovati procese v atomskem reaktorju ter napraviti različne posnetke. Tako televizijsko kamero so skonstruirali v Angliji. Kot vir svetlobe je pred objektiv kamere montiranih 5 žarnic.

mobilon v rečno strugo, se je usrašil in se vrnil v kabino. Ves premrl od mraza je čakal dneva. Takrat pa je opazil, da stoji njegov avto na cesti zraven korita za napajanje živine.

In kaj se je primerilo nekemu Angležu iz Kenta? Ženo sta šla v mesto. Boljša polovica se je ustavila pred izložbo, da bi si ogledala razsvavljeni plašč iz krzna. Možu se je navsezadnje le predolgo zdelo, pa je stopil pred izložbo in ženo potrkal po plečih: »Ali boš končno vendarle?« Bil je ves presenečen, ko je začutil na obrazu vročo zaušnico in potem iz megle poleg sebe povsem neznan glas: »Sv njar nesramni!« Njegova žena, ki je stala ob strani in je čutila možovo roko na plečih, se ni mogla načuditi, zakaj nekdo njenemu možu očita neotesano vedenje.

Razen tega si pripovedujejo Londončani tudi zgodbo — pa naj je resnična ali ne — o nekem moškem, ki je čakal na avtobus in mu je nekdo potisnil v usta pismo, ker je menil, da je tam poštni nabiralnik.

In to vse samo zaradi goste megle, ki pokriva mesta in kraje. Predvsem znana je londonska megla, ki vsako leto zahteva številne smrtno žrtve. Ljudje se kar dušijo v megli in dimu, postanejo bolni in končno shirajo, ker ne dobijo dovolj čistega zraka za dihanje.

Tedaj je trušč okrog mize odsekano prenehal.

Stava se je pričela. Suhi, visoki fant je na Rogačev znak pograbil prvi hlebček. Z močnimi, belimi zobmi je trgal velike kose... potem je zagrabil gavo z vodo in pil. Sledil je hlebček za hlebčkom... vmes so sirčki izginjali kot drobtinice.

»Daj, daj!« so ga spodbujali navijači z gornjih ležišč.

Fant je jedel vse hitreje. Sirčki, kruh, gavete, vse je grabil in odlagal z nekim mirom in po določenem sistemu. Mišice na obrazu, ušesa, oči in mišice na vratu so mu krčevito poskakovale.

»Stopi proč, Jaka!« je bilo slišati od nekod. »Če ga raznese, kdo te bo pral?«

»Vidiš, za to prvo polovico goltanja ga zavidam!« je padel od nekod lačen glas.

»Pa mu res gre, kakor bi hlode po drči spuščal!«

Tisti, ki so vložili v stavo svoje hlebčke in menaže, so bili trdi od napetosti. S strahom v očeh so buljili v požeruha, ki je s tako lahkoto pospravljaval njihova kosila, večerje in zajirke. S kakšno slastjo bi tudi oni jedli, a nimajo kaj. »Nikdar več take neumne stave,« jim je verjetno rojilo po glavi. Požeruh pa je mirno nadaljeval. Nobenega znaka ni bilo, da bo opešal. Nekatere je njegova neverjetna zmogljivost tako prevzela, da so kar silili vanj. Gledali so ga prav od blizu, rahlo

Letalo in avtomobil, vse v enem

Po raznih časopisih in tudi v pred filmu smo že lahko videli nov tip kombiniranega vozila, ki se da uporabljati kot avtomobil in kot letalo. To vozilo je

spremeni v avtomobil, menda traja samo 5 minut. Ko pa uredi vse, kar je pilot imel v mesu opraviti, se zopet odpelje na kraj, kjer je pustil zadnji del svojega

skonstruiral ameriški inženir Frazler Dougherty iz Sierre Madre. Pravijo, da rabi letalo za pristanek razmeroma zelo krajo progo. Po pristanku pilot odstrani krila z zadnjim delom letala ter odvrže zračni vijak in se lahko z brzino 70 km na uro odpelje v mesto. Da odstrani zadnji del letala od prednjega in ga tako

vozila in ga spremeni nazaj v letalo, kar traja baje tudi samo 5 minut. Na o pa se dvigne v višave in se odpelje domov. Tip takega vozila predstavlja tudi pričujoča slika (AND). Vendar doslej teh kombiniranih vozil še ne izdelujejo na tekočem traku. Je pa tudi še vprašanje, ali se bodo tol ko obnesla, da jih bodo kdaj serijsko izdelovali.

Rogač je pogledal proti Gatovemu dnu barake in povedal zabeljen dovtip. Razporeženje se je dvignilo. Spet so za nekaj časa pozabili na stavo.

Na dnu barake je bilo medtem prazno. Skledarjev hlapčič je še nekaj urejal na gospodarjevem ležišču, a videlo se je, da se tudi njemu mudi na stavo. Rogačev pograd je bil popolnoma prazen. Na Dnevnikovem sta bila dva, ki sta iz principa odklanjala take vrste stave, kakršne so bile v tem ozračju večnega glada pogostne, kakor so v najbolj revnih hribovskih vaseh v navadi požrtije edne, vse leto pitane svinje, ki jo zbrana srenja poje v dveh dneh, potem pa spet vse leto strada.

Peter je sedel na robu Gatovega pograda, ki je bil zastrt. Bil je ves sredi debelih cunj, lesenih deščic in žebeljev. Delal je cikle. Take preproste cikle iz lesa so bile v kampu moda. Marsikdo, ki je imel smisel za tako delo, jih je izdeloval kot na tekočem traku in prodajal. Peter se jih je lotil danes prvič. S kamnom je razbijal

po tankem lesu, da je odmevalo po vsem spodnjem koncu barake:

Tok — tok — tok... tok tok tok...

»Tega dela bi se moral pravzaprav lotiti Polo, ki spi z Gatom, rekli so pa, da je Polo še slabši copatar ko jaz. Bojim se le, da Rogaču ne bo uspelo zavleči stave,« je mrmral sam zase.

Glavna stvar pa se je odvijala za deko. Tam se je Gato — skrit za svojimi zastori — spustil na tla na nekem prostoru med zadnjim pogradom in steno barake. Prehod je bil prav tolikšen, da je človek lahko šel skozenj. Tla so bila iz dolgih, močnih desk, debelih po dva in pol centimetra. Gato je potegnil izpod zglobov majhno pilo in se z vso naglico vrgel na žaganje deske, ki je bila tik pod pogradom. Prežagati jo je bilo treba na dveh mestih v razdaljiakega metra in pol. Ta prežagani del bi po rebi neopazno dvignil, zato da bi se skozi nastalo luknjo lahko spuščali v klet barake.

Tok — tok — tok... tok — tok — tok...

Kadar je copatar udaril s kamnom po žeblju, je Gato potegnil s pilo po deski. Šum pri piljenju je bil tako močan kakor običajno žaganje, vendar ga je Petrovo razbijanje močno razpršilo. Le kdor bi bil natančneje prisluhnil, bi bil razločil:

Tok — tok žržr — tok — žržr — tok...

Gato se je zagrizel v desko. Pila je bila

majhna, preprosta, iz navadne pločevine. Kos pločevine je s kamnom skrbno zbrusil in v treh urah je nastala kar uporabna žagica. »Če bi lahko delal počasi in nemoteno, bi to bilo lepo delo, tako pa... lovi Petrove udarce! Še bolj bo treba hiteti, da Rogač poprej ne zaključi stave! Rekli smo mu, naj zavlačuje, kolikor le more, ali dolgo to ne bo šlo! Če se ljudje spet raztepejo po pogradih, moram odnehati, ker bi me slišali. In vse zvižaje bi bile zaman!«

Z vso močjo je pritiskal in vlekel žagico. Včasih pa je le izgubil zvezo s Petrovim razbijanjem. »Žržr« — — — mu je brez Petrovih »tok — tok!« zvenelo po ušesih in ga delalo nervoznega. »Zakaj Peter ne razbija venomer?« se je jezil, »kaj misli, da mora res cikle napraviti?« Spet je odmevalo... tok, tok, tok, tok... divje, neenakomerno, tjavdan. »Toje dobro,« je sam pri sebi pohvalil Petra in spet vlekel pločevino.

Les se je polagoma vdajal; tanka, sveža bela črta in bela žagovina na umazanih tleh je vnetega žagaria hrabrila in podžigala. Ni bil vlažen, bil je moker od napora. V križu ga je bolelo. Ves čas je klečal, vedno pripravljen, da se vrže po tleh, če bi kdo odrinil Petra in nenadno pogledal za deko. Pilo bi skril pod sabo, s telesom bi pokrtil svežo črto in se napravil, kot da išče šivanko v polmrazu pod pogradom.

Z A G O S P O D I N J O I N D O M

Klofute so nevarne

Klofuta, ki jo daste v jezi, je najpogostejše kmalu pozabljena, nikakor pa ni tako nedolžna reč, kakor si mislimo, potem ko smo se opravičili ali pokazali, da nam je žal, ker smo nepremišljeno ravnali v navalu jeze.

Kot vsakdo ve, je uho podobno cevi, ki je na eni strani odprta, na drugi pa jo zapira zelo občutljiva membrana, ki ji pravimo bobenček. Izenada zvišan zračni pritisk — zlasti pri klofuti je tako — kaj lahko povzroči, da bobenček počí.

Pri dojenčih je bobenček praktično na površini, bolj ko otrok dorašča, bolj se pomika v notranjost. Iz tega sledi, da je bobenček v tem večji nevarnosti, čim mlajši je otrok. Če torej morate svojega otroka brezpogojno telesno kaznovati — po treznem preudarku bi spoznali, da takšna kazen nikoli ni neizogibna — se ne dotikajte uhljev s plosko dlanjo, kajti s klofuto lahko napravite otroku škodo, ki je vse življenje ne bo več mogoče popraviti.

Ker je orokova tožba, da ga boli uho, lahko posledica naraščajočih bolezni in motenj, se kot laiki nikdar ne ukvarjamo z zdravljenjem. Skrbne mamice kaj rade vlivajo svojim otrokom olje v uho, to pa je v devetih desetinah primerov ne le brez koristi, marveč celo škodljivo. Olje ima smisel uporabljati le, če se strdi

ušesno maslo, pri vseh drugih primerih pa boste težko našli zdravnika, ki bi predpisal zdravljenje z oljem.

O roku, pa tudi odraslemu lahko teče iz ušesa iz mnogih vzrokov, zato je najbolje, če povprašate za nasvet specialnega zdravnika, ki bo najbolje pomagal. Z oljem ali z vato, ki jo mašite o roku v ušesa, lahko včasih napravite škodo z dolgotrajnimi posledicami.

Najpogostejša in najbolj nesmiselna pa je uporaba vžigalic, zobobrebcev, lasnic in

drugih koničastih predmetov za čiščenje ušes. Če bi se zavedali, da je sluh eden najbolj dragocenih čutov, bi se prav gotovo izogibali takega nesmiselnega in zelo nevarnega načina čiščenja ušes.

Klofute pa niso samo zdravju škodljive, marveč je telesa kazen sploh neprijemljiva za pravilno vzgojane doraščajoče mladine. Prav iz teh razlogov dobro premislimo, kako bomo kaznovali našega otroka. Nkoli pa ne kaznujmo v izbruhu jeze.

Jetra in kri — koristno hranivo

Kri vsebuje zelo veliko beljakovin, nekaj vitaminov, maščob in mineralne soli in prav toliko vitamina B, kakor kruh, ki ga spečemo iz moke, ki je pomešana z otrobi. Njena prednost je v tem, da telo izrabi 90 % njene hranilne vrednosti. Uporabimo jo pri izdelovanju klobas, juh, svalučkov in raznih omak. Zlasti poznamo na deželi zelo veliko jedi, pri katerih uporabljajo gosposinjke kri.

Jetra lahko vsestransko uporabljamo. Zelo prav bi bilo, če bi bila večkrat v sestavi našega jedilnika. Goveja jetra so razmeroma poceni, a vendar prav tako zdrava, kakor telečja. Samo da moramo goveja jetra, ko jih narežemo na tanke

rezine in jim odstranimo vse kožice, položiti v surovo mleko, da izgubijo ostrino in neprijeten vonj. Na o pa jih z nekoliko moke hitro opečemo. Lahko pa jih tudi uporabljamo za razne cmoke, raguje in omake.

Prav tako kakor jetra, je zelo hranljiva vrstica, ki jo lahko uporabljamo za vraničre klobase, vranične cmoke in za razne juhe in omake, kakor jetra.

Dobre rezine

V 30 dkg presejane moke, ki smo ji dodali 1 pecilni prašek, zdrobimo 7 dkg surovega masla, pridenemo celo jajce, 1 rumenjaka, 5 žlic mrzlega mleka, 7 dkg sladkorja in nekoliko limonine lupine ter vse skupaj pognetemo v gladko testo. Na prtju, ki smo ga porresli z moko zvaljamo esto kolikor mogoče tenko, ga namažemo z marmelado in zavijemo trdo skupaj. Položimo ga v pekačo, ki smo jo dobro namažali z maščobo, pomažemo zgoraj z beljakom, ki nam je ostal in pečemo v srednje vroči pečici približno 40 minut. Ko je pečeno, takoj pokapamo z 2 žlicama ruma in potresemo z vaniljevim sladkorjem. Šele ko se ohladi razrežemo v tanke rezine.

Kaj vse vpliva na tek

Raziskovanja o vzbujanju tešenja apetita so dognala, da igra pri tem veliko vlogo tudi barva svetlobe. Rumena ali rdeča luč pospešuje tek, medtem ko ga zelena in modra ovirata. Ta ugotovitev se tudi uema z opazovanjem, da modra in zelena luč pomirjujoče vplivata na bolnike, medtem ko jih rumena in rdeča luč vznemirjata. Mimo svetlobe je tek odvisen še od cele vrste različnih činiteljev. Ako na primer spustimo k živali, ki se je pravkar do sitega najedla in hrane niti ne povoha, drugo, sestrado žival, ki začne takoj s slasjo jesti, potem se bo siti živali takoj zopet vzbudil tek.

Koristni nasveti

Večkrat se nam zgodi, da se nam prične kolcat in včasih je kar neprijetno, če se kolcanje noče ustaviti. V tem primeru nikar ne ugibaj, kdo misli nate, ampak si rajši sam pomagaj. Zapri si nosnice s palci, ušesa pa s kazalci. Na o usta zapri in nekajkrat na debelo požri slino, to bo prav gotovo pomagalo in vas marsikdaj rešilo neprijetnosti in zadrege v družbi.

Nekaj zelo neprijetnega so kurja očesa in žulji na nogah. Kakor je limona vsestransko uporabljiva, tako je tudi za zdravljenje kurjih oces in žuljev priporočljiva. Verjetno si marsikdo tega ne bi mogel misliti. Zdravi na ta način: na razbolelo mesto položi tenko rezino limone. Košček pritrdi na razbolelo mesto se koščkom obliža in pus i tako obvezano mesto vso noč. Ta posepek ponavlja več noči zapovrstjo, dokler kurja očesa ne bodo povsem izginila.

Ščetke za zobe se dobro očistijo v močni raztopini slane vode.

Zveza slovenskih zadrug
SVETUJE

„Bauernsegen“ — mnogostranski mlin:

Če smo zgoraj zapisali samo mlin, delamo temu stroju nehote krivico, saj priča njegovo delovanje, da je mnogo več kot običajni mlin. Tako nadomestuje celo vrsto drugih strojev. Njegova uporaba kot mlin za zeleno krmo, za seno in slamo, za gomoljaste sadeže, za sadje, za vse vrste žit in za razne tropine še ne izčrpa vseh možnosti. Uporabljen je še kot stiskalnica za grozdje in sadje (75 % mošta brez stiskalnice visokega pritiska), kot mlatilnica za deteljno seme, za mešanje raznih krmil itd. Praktično gledano nadomestuje ta stroj: parilnik, krompirjevo stiskalnico, reporeznico in dela boljše in cenejše kot vsak drug mlin na udar ali kladivo.

Za pogon zadostuje motor 2,5 PS. Tudi glede cene je tako ugoden, da prednjači pred vsemi podobnimi vrstniki.

Še lahko izkoristite zimski popust . . .

Kdor ima namen kupiti konjske grablje, mu svetujemo, da še izkoristi zimski popust, ki ga trenutno še nudi tvrdka »Dahl«. Te grablje so že takoj razširjene po naših krajih, da jih vsakdo pozna. Pripravne so tudi za hribovite kraje, ker jih je mogoče »zložiti« in tako zožiti razdaljo koles, kar je nujno na hribovitih poteh. Zobje so dokaj elastični in se lepo prilagajajo tlom. Stroj grabi čisto in prihrani mnogo delovne sile, ki je sedaj tako redka in draga na podeželju.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Otrok ima gripo

V tem času se pri otrocih kaj rade pojavijo gripne infekcije. Gripa ni samo neko določeno obolenje, marveč imenujemo s tem imenom različne bolezni, ki jih povzročajo posamezne klice, kot na primer bacil influence ali virusi A, B, C in tako dalje.

Pri otrocih se gripa pojavlja s sledečimi znaki: otrok težko diha skozi nos, pogosto kašlja in ima zvišano temperaturo, razen tega orok nima apetita in je nemiren pri spanju.

Pri zdravljenju se je treba ravnati točno po zdravnikovih navodilih. Na noben način pa se ne sme uporabljati kar po lastnem preudarku raznih sulfamidnih preparatov, penicilin in podobno. Če ni komplikacij, pade temperatura pri o roku že prvi ali drugi dan.

Če ima otrok drisko — kar je pri gripi pogost pojav — ga je razen vsega drugega treba spostiti, mu dajati namesto mleka čaj, zelo je tudi priporočljiva korenjeva juha. Če orok prve dni po bolezni še nima pravega teka, se nikar ne razburjajte, ker to se večkrat zgodi.

V zvezi z gripo pride pri otrocih pogosto do vnetja srednjega ušesa. V tem primeru je temperatura nekaj dni zelo visoka, otrok je zelo občutljiv in milo joka, posebno če pritisnemo uho.

Lahko se tudi pojavi pljučnica in to posebno pri slabotnih in rahitčnih otrocih. V teh primerih je temperatura zelo visoka, od 39 do 40 stopinj Celzija. Otrok hitro in težko diha, ima rumen obraz in večkrat rumenkaste ustnice. S pravočasno zdravniško pomočjo se dajo tudi te komplikacije uspešno ozdraviti.

Kako se najuspešneje ubranimo te bolezni? Predvsem moramo skrbeti, da bo zrak v sobi, kjer otrok spi, vedno čist in svež. Zato mnogokrat prezračimo vse prostore, kjer se otrok in drugi gibljejo. Prehlajenim ne dovolimo, da se otroku približajo. Če je mati prehlajena in ima opravka z malim o rokom, bodisi da ga previja ali mu daje hrano, naj da vedno čist robec pred nos in usta. Paziti je treba, da se otroka preveč ne pokriva, da se ne bi potil, ker je osnovni vzrok gripne infekcije prav v prehitri spremembi telesne temperature.

sklonjeni naprej, sami odpirali in zapirali čeljusti in pozabili na vse drugo na svetu. Samo gostilničar Kocmur je bil miren. »Počakajte še, počakajte,« je rekel in strokovnjaško motril fan'a. Zanj je bilo vse to le zanimiva igra. Tudi če izgubi stavo, on ne bo lačen kakor drugi.

»Deset minut!« Rogač je zamahnil z roko in neprestano menjaval pogled: zdaj mu je obvisel na stoparici, zdaj na fan'u.

Tok — tok — žržr... tok — tok — žržr... je odmevalo s spodnjega konca barake.

»Še tri minute!«

Panjo na mizi ni bilo več. Sirčki so izginili. Preostale so samo še tri gavete zelenkaste čorbe z nekaj makaroni na dnu in z redkim plavajočim pesnim listjem, ki so mu na komandi rekli »zelenjava«. Fant je z bliskovito naglico zajemal in požiral tudi to. Zmaga se je nagibala na njegovo stran. Njegovi navijači so si oddahnili in hudomušno opazovali vedno bolj nesrečne obraze nasprotnikov.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. V fantovih ustih so izginjale zadnja peresca čorbe. Še nekaj žlic in vse gavete bi bile izpraznjene. Toda eno zadnjih žlic je bruhal nazaj. Želodec se mu je uprl.

Gledalci niso takoj pršli do sape. »Uuu!« je bil razočaran odmev nenadnega preobrata. Kakor da bi fantov polom tik pred zmago porazil tudi nje. Tis i, ki

so že videli svoje hlebčke in sirčke za vedno izgubljene, so počasi oživeli in si oddahnili. Nastal je pravcati živžav. Kocmur pa je bil samozavesten: »Ali nisem rekel, da ne bo pojedel?«

»O, pa le ni bil brez dna!« je nekdo modro ocenil nepričakovani poraz.

Fant je globoko sklonjen naglo izginil. V baraki pa je živahnost bolj in bolj naraščala. Razgovorom o propadlem požeruhu ni bilo ne konca ne kraja: kakšno napako je naredil, ali je bil sploh sposoben za o, kdaj bo poravnal račune in kakšne požeruhe so v življenju že srečali.

Počasi so se ljudje razhajali proti svojim pogradom.

Gato je omahnil na ležišče. Fant je bil poražen, on pa je uspel. Bil je gotov. —

Peter pa je delal svoje cikle kar naprej, a zdaj zares.

STRGALNIK

»SRCE-AS«

»Pik!«

»Kontra!«

»Re!«

»Kaj čakaš, Rodi!«

Radovednež je mimogrede privzdignil deko. V polmraku je spoznal Gata, Pola in Črta. Črta ga je nikdar ni videl — bil je Dušan. Sedeli so po turško na ležišču in hrupno kvartali. Poškili je Gatu v karte. Takrat pa mu je Polo pred nosom zastrl deko:

»Za hlebčke igramo.«

Drugi so igrali dalje, ne da bi odvrnili pogled od karte. Radovednež je odhajajoč vzkliknil s patosom:

»Kvartopirci, ne boste videli nebeškega kraljevstva!«

Bilo je vroče julijsko popoldne. Dremavica je objela vso barako. Skledarja ni bilo »doma«, njegov hlapec pa je ležal že več dni. Lotila se ga je neka nova, neznana bolezen. Kuhala ga je huda vročina. Govorili so, da ga bodo poslali v ambulantno, a dan za dnem so odlašali, češ da je tam že prenatrpano bolnikov z enako boleznijo.

»O, ti življenje! Samo to je dobro, da moramo vsi umreti... Samo to je dobro...« je v blodnjah tožil hlapec.

Polo je privzdignil zaveso in pogledal proti tretjemu pogradu na nasprotni strani. Tam je na zgornjem ležišču ždel Ajdovec. Na videz se je dolgočasil, v resnici pa je bil na preži. Temu molčečemu, samotnemu fantu, o katerem so mnogi mislili, da je prišel v kampo le po usodni pomoti, ni v bližini Gatovega pograda ušla nobena kretnja in noben pogled.

Polov in Ajdovec pogled sta se srečala. Ajdovecve oči so bile mirne. Komaj opazno je prikimal.

»Kontra!«

»Pik-as!«

»Srce-deset!«

»Dajmo! Riskiram!«

Igralska strast je nekritična. Njenim žrtvam so tako pri srcu vedno enaki vzkliki in neduhovite domislice, da ne morejo brez njih in da jih večno ponavljajo kot papige.

Polo te strasti ni poznal. Spustil se je na tla med steno in pogradom ter dvignil desko. Gato, Črt in Dušan so radi ali neradi odložili karte. Drug za drugim so izginili v klet. Polo je za njimi zaprl pokrov. Potem je pokukal izza deke. Vse je bilo mirno. Aidovec ga je opazil z budnim pogledom. Skledarjev hlapec je spet vzdihnil.

V kleti je bila tema in skoraj hlad. Kakšno nasprotje z vročino in jasnostjo zgoraj! Le dva centimetra deske sta vmes in vse je drugače. Tipaje so se pomikali proti nasprotni strani kleti. Z rokami so pazili na tramove, ki so bili vsevpolek stopali so previdno, preizkušajoč trdnost stopinj. Tla so bila polna kotanjic. Visela so. Prav za o, ker je bil svet nagnjen, je imela baraka klet. Na levi je bila klet nizka, skorajda je ni bilo. Proti desni, kamor je svet padal, pa je bila višja ko Dušan ali Gato. Gato je poznal že boli ko posebnosti svojega lasnega telesa. Ni potreboval vžigalice ali baterije, samo paziti je moral. Namesto oči so mu bile roke, noge, prsti. Hodili so skoraj tik ob zidu na desni, ker so tam lahko šli zravnani.

(Se nadaljuje)

Najvažnejše obratno gospodarsko vprašanje:

Poenostavitve kmetovanja

Names o petih in šestih ročnih delavcev sta ostala na kmečkem obratu le še dva, v izjemah kvečjemu trije za delo polnovredni člani kmečke družine. Pri takem zmanjšanju domače ročne delovne sile v gospodarskem načrta in smeri proizvodnje kmečkega obrata nikakor ne stoji več na prvem mestu skrb za najbolj intenzivno izkoriščanje proizvodnih sredstev, kot so na primer zemlja, setev najintenzivnejših rastlin, večanje števila živine na enoto površine in podobno. Na prvo mesto prihaja vprašanje, kako urediti proizvodnjo na kmečkem obratu, da bo kmečka družina še obvladala delo.

Enostranost v prizadevanju za olajšanje dela

V vseh letih, odkar se redčijo vrste delavcev po naših kmetijah, iščemo pri obvladavanju dela izhod pretežno le v mehanizaciji poljskega dela. To potrjuje najmanj 50 gospodarskih analiz naših kmečkih obratov in kmetij gojenec kmetijske šole Podravlje, ki sem jih imel priložnost v zadnjem letu napraviti. To potrjuje tudi ogromen porast traktorjev s plugi in kosilnicami napravami ter motoriziranih kosilnic na vasi. Pri tem stremljenju smo izdali že težke tisočake, ne da bi pri tem bistveno olajšali ročno delo na kmečkem obratu. Nakladanje in trošenje gnoj in gnojič je še vedno ročno delo, prav tako nakladanje in večeroma tudi razkladanje in spravilo pridelkov. To pomeni, da smo z mehanizacijo pri ročnem delu sicer prihranili nekaj na delovnem času, v bistvu pa razbremenili le konja in ga napravili še bolj nerentabilnega, kakor je postal že po splošnem razvoju na kmetiji. Najtežja ročna opravila na polju pa so še vedno stvar človeške roke. Tu se zaenkrat potom mehanizacije tudi ne da dosti spremeniti.

Ne pozabimo na hlevsko delo

Drugače je pri delu, ki ga zahteva oskrba živine in kmečke družine. Predaleč bi šlo, če bi hoteli naštevati, koliko nepotrebnih transportov krme, vode, stelje in gnoj zahteva oskrba živine in koliko poti napravi kmečka gospodinja po nepotrebnem zaradi neustrezne razmestitve skladišč in delovnih prostorov v naših poslopih. Zamislimo se v svoj obrat in spoznali bomo, koliko težkega dela in časa bi si prihranili, če bi prenehali z enostranskim olajševanjem dela potom poljskih in travniških strojev, zato pa vodili več računa o pravilnejši razmestitvi delovnih prostorov pri oskrbi živine in družine. Ne pozabimo, da nas brez ograjene paše stane poleti oskrba in molža 10 goved dnevno 4 do 7 ur ročnega dela, 10 prašičev 2 do 3 ure, oskrba 5 oseb pa 5 do 8 ur, skupno torej 11 do 18 ur na dan. To delo mora biti redno opravljeno, tako ob košnji in žetvi kakor tudi pozimi, ko na polju ni dela.

Kaj torej napraviti za olajšanje dela?

Od kod seme sladkorne pese

Sladkorna pesa sorte »Strubes grünköpfige Zuckerrübe — Sondertyp GK«, ki velja pri pitanju za najbolj izdatno peso in ki po pridelku in hranilnosti prekaša krompir, je na zalogi pri semenarji Gebrüder Boschen Ges. m. b. H. Wien III., Aposelgasse 25. Na 10 arov površine se seje ca. 3 kg semena.

Kdor jo ramerava pridelovati, naj jo je zaenkrat samo na manjši površini.

Konzumenti krompirja so postali izbirčni

V teku lanske jeseni se je pokazalo povpraševanje samo za izbranimi jedlinimi sortami krompirja. »Ackersegen« skoraj ni mogoče spraviti kot jedilno sorto v denar.

Avstrija ni udeležena

Avstrija je vsa leta zalagala nemški trg z namiznim sadjem. Lani pa je kot dobavitelj izpadla, ker so jo po kvaliteti prekosile Italija, Holandska, Švica in Francija. Prvič po vojni uvaža Nemčija sadje iz ZDA, Kanade, Avstralije, Čile in Južne Afrike.

Z mehanizacijo na polju smo v danih priklakah šli tako rekoč do skrajnosti. Nadaljnje olajšave so mogoče samo še v soseščini ali zadruzi. Preureditve, ki bi pomenile olajšanje dela in skrajšanje delovnega časa pri oskrbi živine in družine, so sicer mogoče, vendar pa zahtevajo mnogo denarnih izdatkov in morajo biti na vsaki kmetiji posebej dobro premišljene. Najcenejša možnost, ki je povsod še premalo upoštevana, je še vedno poenostavitev proizvodnje v službi olajšanja in pocenitve dela kmečke družine in v službi povečanja tržnega donosa kmetije.

Upoštevajmo, kaj spravimo najcenejšim potom na trg

Pri vsem tem pa je seveda treba upoštevati tudi tržne pogoje. Ustaljeno in zadovoljivo cenijo imajo danes žito in oljnice ter — kar je pomembno predvsem za manjše kmečke obrate — piščanci in jajca. Če pride do zboljšanja cene, bo na

kmetijah, kjer dajejo krave po 2500 l mleka in ki poceni pridelajo krmo, tudi mleko pomemben tržni proizvod. Prav žito, oljnice, kokošjereja in proizvodnja na hranilih boga e krme zahtevajo najmanj ročnega dela. Temu nasproti pa nas dovedanja površina okopavn, predvsem krompirja, močno obremenijo z delom. Tržni uspeh pri krompirju je spričo prekomerne ponudbe in nizke cene, zlasti pa zaradi neustaljenosti trga in cene pitancev nezanesljiv. Z ozirom na delo je težka in zamudna tudi silokoruzna, ki jo kaže do polovice nadomestiti s silitanjem zelene trave in morebiti tudi listja sladkorne pese, o katere prednostih je bilo pred nedavnim govora.

Delovnotehnično zahtevajo v povprečju po hektarju površine krompir 540 ur, ozimna pšenica 200 ur, jari ječmen 150 ur, ogrščica (Raps) 230 ur, lucerna 150 ur in črna delja 100 ur letnega ročnega dela. Če upoštevamo ta delovni čas, po-

Ce svinja nima mleka

Pred nedavnim mi je potožil znanec iz sosednje vasi, da mu je svinja skotila 12 pujskov in da so vsi poginili, ker svinja ni dala mleka. Stara kmetica, ki je bila pri najinem pogovoru navzoča, pa je o podobnem primeru za časa svojega kmetovanja povedala naslednje, kar sem si zapisal in povem naprej:

Imela sem lepo rejeno svinjo, ki je skotila 8 zdravih pujskov. Svinja je bila zelo mirna in je radevolje nudila seske mladim. Mladiči so nekaj časa seske vlekli, nato pa jih cvileč izpusili in tavalili okrog svinje. Čudno se mi je zdelo, kaj je s pujski, zakaj ne sesajo. Potegnem za seske, potem drugega itd., a v nobenem sesku ni bilo mleka. Kaj zdaj? Čakam, dajem pujske k vimenu, pujski prijemajo za seske, ker pa še vedno ni bilo mleka, jih cvileč izpustijo in odhajajo stran. Kaj naj zdaj storim? Kaj bo z mladiči, pa še tako lepi so bili? Pusila sem dekle pri svinji in odšla v trgovino. V trgovini sem potožila ljudem, kakor je pač ženska naveda, kaj se mi je zgodilo. Ženske so mi svetovale, naj jih navadim na cucelj. Neka bolj priletna ženska pa mi je svetova-

la, da v primeru, če svinja nima mleka, naj seske drgnem z domačim ogretim in slanim kisom, pa bo mleko priteklo. Jaz takoj na delo. Segrela in osolila sem domači kis, vzela krpo domačega platna in seske gor in dol na rahlo ribala po vimenu. Svinji je menda to dobro delo, ker je bila pri tem zelo mirna. Vime je bilo zelo rdeče, tako da sem mislila, če mleko ne priteče, se bo vime vnelo. Po približno četrtturnem drgnenju primem za seske. Na enem se je že pokazala kaplja mleka, tako, sem dala pujska zraven in začel je z veseljem vleči. Tako sem po vsi vse pujske spravila k vimenu in jih rešila pogina. Pujski so se napili in zaspali. Svinja je imela veliko mleka, pujski so krasno uspevali.

Pripominjam še to, da sem enkrat pozneje pravila o tem primeru nekemu naprednemu kmetu, pa mi je pojasnil, da je bila svinja predebela in da je maščoba zamašila kanale, ki vodijo iz vimena v seske. Pri masiranju se je maščoba ogrela, da je mleko skozi prodrlo. Kaj je bilo pravi vzrok, ne vem. Vem le to, da je masiranje vimena pripomoglo pujskom do mleka.

Miha pod goro

Ustvarjajmo si mešan gozd

Po dolgoletnih izkušnjah so gozdarski strokovnjaki spoznali, da ni najboljša gojiti enakomeren čist gozd in ga sekati na golo, kakor to delajo veleposestniki, temveč da je za manjše kmetije edino pravi način gozdnega gospodarstva gojitev mešanega gozda s prebiralno sečnjo. Kmečki gozd naj je sestavljen iz več vrst gozdnega drevja in naj se nahajajo v njem na isti parceli vsi starostni razredi od mladega drevesca do starega semenjaka. V takem gozdu so gozdna tla dobro izkoriščena, drevje ostane zdravo in odporno proti vetrom in snegu. Kmet pa ima za svoje potrebe na razpolago les vseh vrst in debelosti. V takem gozdu se tudi pomlajevanje navadno izvrši naravno.

Po gozdovih vidimo, da je še veliko kmečke gozdne zemlje neizkoriščene. Mnogo je v kmečkem gozdu redke zarasti in kratko-vejatega drevja, dosti pa tudi zapleveljenih gozdov, ki so prepuščeni sami sebi. Naši kmetje so v raznih kmetijskih panogah zelo napredovali in dosegli lep napredek. Nisem pa še našel kmetiča, ki bi imel vzorno urejen gozd. To je dokaz, da je potrebno še veliko praktičnega dela med našimi gozdnimi posestniki, da bodo dosegli najboljšo produkcijo in kvaliteto lesa. Več kot doslej bo treba časa za vzgojo gozda in za izvedbo dela, ki je za vzgojo gozda potrebno.

Kmečki gozd se sam po sebi pomlajuje le tam, kjer so gozdna tla nezapleveljena in kjer še sijojo semenska drevesa. Do tega najcenejšega načina obnavljanja gozda pa ne more priti na zaraščenih tleh. Tu moramo poseči vmes in odstraniti gozdni plevel, po potrebi pa tudi zasačiti mlada drevesca.

Pod senco starih dreves uspevajo samo smreka, jelka in bukev, nasprotno pa zahtevata bor in mecesen že drugo leto ve-

liko svetlobe. V senci in med plevelom ne moreta živeti. Ako je dovolj zraka, rasteta bor in mecesen tudi v suhi in plitvi zemlji. Na mnogih krajih pa so gozdne površine tako zaraščene z grmovjem, da je treba najprej vse posekati, preden je mogoče z uspehom saditi. To pa zahteva preveč dela naenkrat. Zaradi tega je v takem gozdu najbolje, da izsekamo ozke pasove in jih takoj posadimo z močnimi mladimi smrekami. To delo ponavljamo tako dolgo, da je posajena celotna gozdna površina. Pri tem pa skrbimo, da bodo imela mlada drevesca za svojo rast dovolj prostora. Razni listovci služijo zboljšanju gozdnih tal in jih odstranjujemo le po potrebi, če ovirajo posajena drevesca v razvoju. Drevesca, ki bodo potem čez leta tvorila gozd, morajo imeti lepo krono. Če pa je mlado drevje pregoščeno, moramo slabše drevje izsekati in napraviti izbranim drevescem prostor za lep razvoj. Isto moramo napraviti, ko opazimo, da je prišlo med drevjem do borbe za življenjski prostor. Drevesa, ki začnejo zaraščati v rasti, moramo takoj posekati, še preden se posušijo. Pa tudi slabo razvito in krivo drevesje ter »dvojčke« je treba odstraniti, ako so v bližini še živa drevesa, ki bi ta prostor v par letih prevzela. Napačno je, če z redčenjem in trebljenjem v gozdu odlajamo in čakamo, da bi dobili več porabnega lesa in da bi se s tem delo izplačalo. Pregost gozd namreč daje samo šibka drevesa, ki proti vetru in snegu niso dovolj odporna.

Ako pustimo, da traja med drevjem borba za svetlobo in življenjski prostor več let, pride v rasti na debelost do popolnega zastaja. Takšen gozd ne producira nikdar debelih debel, vsled česar je letni prirastek minimalen. Tudi pri pregostem listnatem drevju zrastejo dolga

tem nam za isto delo, kakor ga zahteva krompir, dajo vse druge rastline za polovico višji dohodek, ker zahtevajo manj dela in manj semenja in ker je njihova cena ali vrednost bolj trdna. In to je v naših priklakah, ko smo preveč obremenjeni z delom in ko je naš tržni donos izak nizek, izrednega pomena.

Dobro gnojenje in dobro seme nam bo odločilno povečalo naš zaslužek

V poenostavitvi na polju bomo morali iti na povečanje površine žit in oljnic ter detelj na račun okopavin. Jasno pa je, da bo izdatnost v te rastline vložnega dela toliko večja, kolikor se bomo posluževali izdatnega gnojenja, dobrega semenja in oskrbe posevkov s pomočjo mrežne brane, ogrodnika in poljske škropilnice. Kakor ca. 20 ali 50 % višji pridelek zrnja, ki ga dosežemo z dobrim gnojenjem, semenom ter zatiranjem plevela pri žitu, ne povzroči znatno več dela, tako je dobro gnojenje in oskrba lucerne, detelje in travnikov prvi pripomoček za boljše plačano delo v hlevu. Po tej poti bo namreč naša krma na hranilih bogatejša in bomo z njeno pomočjo dosegli za naše delo v hlevu večji prirastek in višjo molznost. In prav za spravilo pridelka trav in detelj imamo — bodisi na svoji kmetiji ali v soseščini in v strojnih postajah — ustvarjene že najbolj potrebne pogoje za olajšanje in pocenitev dela.

V okvir takega poenostavljenja pa spada tudi ureditev pašnikov na pregone ali čredinje, ki bodo omogočili živini izdatno pašo od majnika do septembra, ko smo najbolj zaposleni s poljskim delom.

*

To so nekatera izmed vprašanj, ki v potrebi in stremljenju za olajšanjem dela kmečke družine še niso našla zaslužene pozornosti ne s strani kmetovalca, niti s strani kmetijske pospeševalne službe. Ako smo ob tem spoznali, da po k olajšanju kmečkega dela in k boljšemu zaslužku kmečke družine za vloženo delo ne vodi preko kupovanja nadaljnjih dragih strojev, temveč v prvi vrsti preko poenostavitve v naši rastlinski proizvodnji in ukrepov za olajšanje težkega dela in skrajšanje časa, ki ga zahteva oskrba živine in kmečke družine, potem naj bo to pobuda, da bomo prav v tej smeri po svojih kmetijah iskali najbolj pripravih poti k zadoščevanju tej nujni potrebi.

Blaz Singer

debla, ki proti snegu niso odporna in ne napravijo nobene debeline, ki bi imela vrednost za prodajo.

Večkrat se pojavijo v gozdovih poškodbe vsled južnega snega. V tem primeru je sicer potrebno, da takoj popravimo napravljeno škodo zaradi nevarnosti širjenja gozdnih škodljivcev, vendar je treba paziti, da ne posekamo preveč in da ne pride do golčav, ki dovoljujejo vetru, da še naprej ruši zdravo drevje. Taki goloseki so tudi vzrok, da se gozdna tla zaplevelijo in izsušijo ter postanejo nerodovna. To preprečimo, ako pustimo ona drevesa, ki niso premočno poškodovana, stati še kakšno leto, da se zdrava drevesa dobro utrdijo in prevzamejo prazni prostor.

Ob prodaji lesa v mešanem gozdu moramo sami zaznamovati drevje, ki se sme posekati. Ako ne sekamo sami, moramo strogo paziti da drvarji pri delu ne poškodujejo mladega naraščaja. Za sečnjo zaznamujemo predvsem staro bolno drevje, ki nima več prirastka, nato ona drevesa, ki imajo okoli sebe že lep pomladik in nazadnje debelejša drevesa, katerih mesto bodo prevzela sosedna drevesa. Po tem načinu sekanja nikdar ne bodo nastala prazna mesta, ki zmanjšujejo donos gozda.

Naša glavna naloga in skrb za bodočnost morata biti v tem, kako bomo povečali letni prirastek in zboljšali kvaliteto tehnično porabnega lesa. Čeprav ima gozd dolgo razvojno dobo in marsikateri kmet pomlajevanje gozda radi tega opušta, je že sam pogled v lepo urejen gozd za vsakogar razveseljujoč, da ne upoštevamo, da nam urejen mešani gozd donaja redno in več, kakor pa neurejen.

Vsak kmet, ki hoče veljati za naprednega, mora tudi svoj gozd pravilno gojiti.

C.

Smučarska prireditve v Zahomcu

Klub neugodnim snežnim prilikam je smučarska prireditev v Zahomcu zadnjo soboto, dne 3. t. m. nadvse lepo uspela. 37 tekmovalcev se je udeležilo smučarskih skokov na 30-metrski skakalnici, ki so se borili za Ziljski pokal. Poleg 4 tekmovalcev iz Jugoslavije so bili zastopani skoraj vsi znani koroški skakalci. Športno društvo v Zahomcu smo pa je dalo lepo število 7 tekmovalcev, ki se jim je pridružil kot osmi tekmovalec Slovenske fizkulturne zveze še Gabriel Hanzi iz Št. Janža v Rožu.

Čeprav je bil delavnik, se je zbralo veliko število gledalcev, ki so navdušeno ploskali skakalcem, ki zaradi vremena na žalost niso dosegli siceršnjih deljav, pač pa je neugodni sneg zahteval od njih še večje napore in znanje. Prireditvi je prisostvoval kot zastopnik generalnega konzulata FLRJ tudi g. konzul Mladen Devide.

Pri razdelitvi nagrad je v Rihtkovi gostilni v obeh jezikih govoril predsednik Slovenske fizkulturne zveze in domačega športnega društva tov. Janko Wiegele, ki je poudaril, da si je zahomsko športno društvo od vsega začetka postavilo kot cilj, s športnimi prireditvami služiti zblizjevanju med narodi v deželi sami in preko njenih meja. Ob tretji mednarodni tekmi lahko ugotavlja, da je športno društvo v Zahomcu v tej smeri v polni meri uspelo in hoče zato nadaljevati začrno delo v službi veličastne olimpijske misli zblizjevanja med narodi in svetovnega miru.

Ko je podal besedo navzočemu predsedniku Koroške in Vzhodnotiroške smučarske zveze g. Albertu Bildsteinu, je le-ta izrazil svoje zadovoljstvo nad uspešno prireditvijo in se zahvalil zahomski sosesčini za nien trud in njeno sodelovanje. Tudi on je poudaril, da šport ne pozna razlike med narodi in je njegova veličastna naloga, da mimo vseh sporov in nesoglasij zblizuje narode in predvsem njihovo mladino.

Ob uspeli prireditvi je želeli le to, da bi agilirno zahomsko športno društvo uspe-

lo v svojem prizadevanju za zgotovitev započetih zgradbe še nadaljnje 60-metrške skakalnice, s čimer bi Zahomec brez dvoma postal novo središče zimskega športa na stikališču treh držav. Da so pogoji za to dani, je najboljši dokaz letošnja prireditev in prireditve ASKO naslednjega dne, ki sta se kljub južnemu vremenu lahko vršili, medtem ko so skoraj povsod drugod morali odpovedati zimske tekme.

Rezultati tekme, pri kateri si je Ziljski pokal ponovno osvojil lanskole ni zmagovalc Engele Mair iz Beljaka, so naslednji:

1. in zmagovalc Ziliskega pokala Engele Mair (Beljak), skoki 28,5 in 27,5 m, ocena 208,5

2. Gustl Wachter, (Vrba), 27,5 in 26,5 m, ocena 207,4

3. Mato Krznarič (Jugoslavija), 28,5 in 27 m, ocena 203.

Najboljši domači tekmovalec je bil Valentin Wiegele, ki si je v I. razredu mladine osvojil 2. mesto s skoki 22 in

23,5 m ter je prejel oceno 159,8 točke. Prav tako pa so se prav dobro izkazali tudi osali člani domačega športnega društva.

ASKO-prireditve v Zahomcu

V okviru tedna zimskega športa, ki ga je priredil ASKO (socialistična športna organizacija), so bili tudi smučarski skoki, prvo no predvideni v Möltshachu, ki so jih zvedli zadnjo nedeljo na skakalnici v Zahomcu. Tekme so se udeležili skoraj vsi najboljši koroški smučarski skakalci, poleg tega pa tudi gostje iz Jugoslavije, ki so prejšnji dan sodelovali na prireditvi zahomškega športnega društva. Med tekmovalci pa so bili zastopani tudi domači zahomski smučarji, ki so dosegli prav lepe uspehe; zlasti sta se izkazala Franc in Valentin Wiegele, ki sta v mladinskem razredu zasedla drugo obojno mesto. Najboljši je bil Gustl Wachter iz Vrbe, ki je skupno z Jugoslovancem Podlogarjem postavil tudi nov rekord na zahomski skakalnici.

Občutna gospodarska škoda in številne človeške žrtve zaradi mraza

Letošnji ostri zimski mraz, ki je prišel tudi v deželah, kjer je takšno vreme običajno nenavadno, je povzročil veliko gospodarsko škodo ter zahteval številne človeške žrtve. Ob koncu mrzle periode so na primer zaznamovali naslednje številke človeških žrtev: V Avstriji 22, Franciji 230, Italiji 105, Turčiji 72, Jugoslaviji 70, na Nizozemskem 63, v Angliji 58, na Danskem 42, v Nemčiji 39, Grčiji 30, Španiji 21, Švedski 21, Belgiji 18, na Portugalskem 18, Norveškem 15, v Švici 14 in na Poljskem 4.

Ogromna gospodarska škoda je nastala na inventarjih, pridelkih in zaradi zastojanja industrijske proizvodnje. Tudi v naših krajih je zmrznilo na primer veliko krompirja, deloma tudi semenskega. Iz Štajerske poročajo, da je zmrznilo veliko vagonov vskladiščenega sadja, ki ga letos

ob dobri sadni letini niso mogli prodati, ker v mestih raje segajo po južnih sadežih, kar je v škodo domačih sadjarjev. Iz mnogih dežel poročajo o zasoji v industrijski proizvodnji, ker se je proizvodnja električne energije občutno zmanjšala zaradi nizkega stanja vode in zmrznjenih rek.

Val mraza je, kakor sodijo, najbolj prizadel Francijo, Italijo, Turčijo, Anglijo, Jugoslavijo, Dansko, Grčijo, Nizozemsko, Španijo in celo prav na jugu Evrope ležeče dežele. Mraz je posegel celo v Severno Afriko, kjer so Libijci in Maročani zmrzovali kot še nikoli.

Pred nastopom hladnega vala so na francoski rivieri začeli cveteti vrtni, palme in ostala južna flora, katerim je potem mraz ogromno škodoval. Poročali so tudi, da so morali pustni veseljaki na

Brezposelnost na Koroškem

Ob koncu meseca februarja je bilo na Koroškem 21.864 brezposelnih, med temi 17.340 moških in 4524 žensk. Število brezposelnih je minuli mesec naraslo za 1738 oseb ter je prekoračilo najvišje stanje, ki je bilo lani ob koncu meseca januarja, za 754 oseb. Največ brezposelnih pripada stroki gozdnih delavcev, katerim sledijo gradbeni delavci in delavci v lesno — predelovalni industriji.

Dunajski pomladanski velesojem pred vratmi

Na riskovni konferenci za dunajski pomladanski velesojem je zvezni svetnik Porges poudaril še nekaj značilnih prednosti, ki jih bo nudila letošnja prireditev. Razstavljalo bo 4321 tvrdk, med temi 1841 iz inozemstva, med katerimi bo z 62 odstotki zastopana Zahodna Nemčija.

Propaganda za veliko gospodarsko prireditev je zelo zanimiva ter so reklamno gradivo izdali v osmih jezikih, med temi tudi v srbohrvatskem. Tiskovne konference je propagandni oddelek izvedel razen po vseh avstrijskih zveznih deželah tudi v inozemstvu, med drugim v Hamburgu in Zürichu. Poleg množine razstavljalcev ima velesojem interes, da ga obišče tudi čim več obiskovalcev, ker so ti lahko kupci in interesi od jutri ter koristni propagatorji za prihodnje sejme.

V zadnji številki smo se dotaknili področja razstave za kmejsko gospodarstvo, ki jo dopolnimo danes še z eno zelo koristno novostjo na razstavi, ki bo prikazala moderno, smerno in praktično gradnjo kmečkih domov in gospodarskih poslopij, ki naj bodo prikladnejši in cenejši ter bolj ustrezajoči sodobnim tehničnim gospodarskim potrebam. Način stare, okorne in neekonomске gradnje kmečkih gospodarskih objektov se je preživel in treba je računati z obnovo, ki jo zahteva novi čas.

Pomladanski velesojem na Dunaju bo od 11. do 18. marca 1956.

karnevalu v Nici zbežati s premraženimi in na pol golimi lepoticami v kavarni in hodnike, ker jih je pregral hud snežni meč. Iz Španije poročajo, da je zmrznilo 60 odstotkov oranžnih nasadov. Podobno je bilo v Italiji in Turčiji. Veliko je trpela tudi divjačina in lepo so storili ljudje, ki so priskočili na pomoč s tem, da so ji polagali krmo.

O nesrečah so poročali iz vseh koncev in krajev. Ponekod so drveli plazovi, drugod so bile poplave, povsod s.a. sneg in mraz ogrožala ljudi in imetje.

Snežni viharji na Koreji

Minuli teden so področje ob demarkacijski črti na Koreji zajeli hudi snežni viharji, ki so zahtevali veliko število človeških žrtev. Do štiri do pet metrov visoko je zapadel sneg in še ni nehal snežiti. Radio iz Seula je poročal, da je število smrtnih žrtev vojakov ob južnokorejski demarkacijski črti doseglo 100, dočim je bilo tudi med civilisti veliko žrtev. Več ko 600 hiš se je porušilo in preko 1500 ljudi je ostalo brez s rehe. Okoli 160 ribiških čolnov se je potopilo ob obali, ker je divjal na morju silen vihar. Zaradi hribovitega terena je bila reševalna služba zelo otežkočena in je dovoz vozil nemogoč. Tudi poleti s helikopterji so bili zaradi viharjev onemogočeni. Večina vojakov, ki so umrli, so se zadušili v bunkerjih, ki jih je pokril sneg.

Huda avtobusna nesreča v Južni Srbiji

Prejšnjo soboto se je v bližini Priboja v Južni Srbiji dogodila huda avtobusna nesreča. Pri nesreči je zgubilo življenje 14 ljudi. Zaseden avtobus je zdrsnil na poledeneli cesti in se prevrnil v reko okoli 60 metrov pod cesto. Sedemindvajset potnikov je bilo ranjenih.

Prebivalstvo Švice

Po podatkih švicarskega statističnega urada ima Švica 4.950.000 prebivalcev. V zadnjih petih letih je prebivalstvo Švice naraslo za 240.000 oseb.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 19.45, 22.00.

Sobota, 10. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca (slov.) — 10.00 Gospodinjski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 12.02 Pestro mešano — 14.30 Pozdrav nate — 16.15 Odlični izbor — 17.10 Glasba iz filmov — 18.30 Kjer se poje, se ustavi brez skrbi — 20.10 Revija dobre volje.

Nedelja, 11. marec:

6.20 Zdaj prihaja lepi vigradni čas — 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.00 Oddaja za kmete — 9.10 Operetni koncert — 11.05 Veselo petje, veselo igranje — 13.00 Operni koncert — 14.30 Pozdrav nate — 16.00 Misli s nami — 17.00 Glasba ob peti uri — 19.00 Športna poročila — 22.30 Na lepi modri Donavi.

Ponedeljek, 12. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Zapiski iz domovine — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Petro mešano — 14.00 Poročila, objave. Za našo vas (slov.) — 16.00 Koncertna ura — 16.35 Znanje za vse — 18.45 Igra Rudolf Pilih (slov.) — 20.10 Glasba za milijone.

Torek, 13. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Zdrav človek — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Dva koroška pesnika, Andrejaš in Drabosnjak. (Zvočna slika J. Špicarja — slov.) — 15.30 Za ženo — 16.35 Znanje za vse — 20.10 Prenos iz Staatsopere „Maškerada“.

Sreda, 14. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Iz ženskega sveta — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02

Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Operne arije pojejo solisti ljubljanske opere (slov.) — 16.35 Znanje za vse — 18.45 Za ženo in družino — 20.10 Igra hollywoodski simfonični orkester.

Četrtek, 15. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Avstriji v inozemstvu — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Koroški zbori pojejo koroške narodne (slov.) — 15.30 Oddaja za ženo — 16.35 Znanje za vse — 20.10 Že vidim, že vem.

Petek, 16. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Domovina in čas — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Od pravljice do pravljice (slov.) — 16.35 Znanje za vse — 18.45 Za delopust (slov.) — 20.10 Prometni kavalir.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 10. marec:

6.20 Naš jedilnik — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Za dom in ženo — 11.15 Slovenske pesmi — 11.45 Pojte z nami, otroci! — 12.30 Kmečka univerza: Dosedanji uspehi kmetijske proizvodnje — 14.30 Pionirski kotiček — 14.45 Mladinski zbori pojo — 16.00 Koncert po željah — 17.15 Železi ste — poslušajte! — 18.00 Okno v svet — 18.30 Jezikovni pogovori — 20.00 Veseli večer.

Nedelja, 11. marec:

6.00 Poskočne in vesele za prijetno nedeljsko jutro — 8.00 O športu in športnikih — 8.15 Slovenske narodne in domače popevke in melodije — 9.00 Otroška predstava — 10.00 Družinski pogovori — 13.30 Za našo vas — 14.15 Revija zabavnih melodij — 15.15 Železi ste — poslušajte! — 18.00 Radijska igra — 21.00 Kulturni razgledi — 21.15 Melodije in ritmi, ki jih radi poslušate.

Ponedeljek, 12. marec:

6.25 Kvintet „Niko Stritf“ in Veseli godci — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Radijska šola — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pohorski fantje pojo in igrajo — 14.05 Radijska šola — 15.15 Partizanske in borbene pesmi narodov Jugoslavije — 17.15 Železi ste — poslušajte! — 18.15 Iz slovenskih oper — 18.45 Narodne pesmi — 20.00 Mladinska oddaja.

Torek, 13. marec:

6.20 Naš jedilnik — 7.10 Zabavni zvoki — 11.45 Cicibanom — dober dan! — 12.00 Zbori in solisti pojo slovenske narodne pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 14.30 Za dom in ženo — 16.00 V svetu opernih melodij — 17.15 Železi ste — poslušajte! — 18.00 Znanje-politični feljton — 18.30 Športni tehnik — 20.00 Tedenski notranje-politični pregled — 20.10 Igra Vaški kvintet, pojo Božo in Miško ter Rezika in Sonja.

Sreda, 14. marec:

6.20 Naš jedilnik — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Pričljubljene popevke — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.35 V pesmi in plesu po Jugoslaviji — 14.35 Igrata orkester Herman Hagestedt in Paul Durand — 17.15 Železi ste — poslušajte! — 18.00 Radijska univerza — 18.30 Modni kotiček — 18.40 Srbske in hrvatske pesmi — 20.00 Lovci biserov, opera (Bizet).

Četrtek, 15. marec:

6.25 Od melodije do melodije — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Za dom in ženo — 11.15 V glasbi po svetu — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Melodije iz filmov — 14.30 Novi filmi — 16.00 Glasbene uganke — 17.15 Železi ste — poslušajte! — 18.10 Pesem skozi stoletja — 18.40 Igra Ljubljanski plesni sekstet — 20.15 Javni četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Prežih-popotnik skozi koroški svet.

Petek, 16. marec:

6.25 Dunajske melodije — 7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Za vsakogar nekaj — 11.45 Cicibanom — dober dan! — 12.00 Slovenske narodne pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 14.30 Zanimivosti doma in po svetu — 17.15 Železi ste — poslušajte! — 18.15 Pojo Fantje na vasi — 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.